

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

8 Μαρτίου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1559

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. απόφ. 76/26-02-2024

Τροποποίηση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Φιλοσοφίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο «Φιλοσοφία» («Philosophy»).

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4957/22 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141) και ειδικότερα τα άρθρα 79 έως και 88,

2. την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/1-11-2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 "Νέοι ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των ΑΕΙ με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις" (Α' 141) για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα»,

3. τον ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α' 83),

4. το π.δ. 85/2013 «Ίδρυση, μετονομασία, ανασυγκρότηση Σχολών και ίδρυση Τμήματος στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών» (Α' 124),

5. τον ν. 3374/2005 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων - Παράρτημα διπλώματος» (Α' 189) και ιδίως τα άρθρα 14 και 15,

6. την υπό στοιχεία Φ5/89656/Β3/13-8-2007 απόφαση «Εφαρμογή του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων» (Β' 1466),

7. το άρθρο 16 του ν. 4589/2019 «Συνέργειες Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με τα ΤΕΙ Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, Παλλημνιακό Ταμείο και άλλες διατάξεις» (Α' 13),

8. την απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ για την κατανομή των ΠΜΣ που λειτουργούσαν στο Φ.Π.Ψ. στο Τμήμα Φιλοσοφίας (3η/22-10-2019),

9. την υπ' αρ. 1432/20-01-2023 (Β' 392) απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ,

10. την υπ' αρ. 957/2-8-2018 (Β' 4112) απόφαση Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία επανιδρύθηκε το ΠΜΣ «Φιλοσοφία» του Τμήματος Φιλοσοφίας,

11. την υπ' αρ. 1063/17-10-2018 (Β' 5155) απόφαση Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε ο κανονισμός του ΠΜΣ «Φιλοσοφία» του Τμήματος Φιλοσοφίας,

12. την υπ' αρ. 253/30-06-2020 (Β' 2980) απόφαση Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε η απόφαση αναμόρφωσης του ΠΜΣ «Φιλοσοφία» του Τμήματος Φιλοσοφίας,

13. την υπ' αρ. 254/30-06-2020 (Β' 2978) απόφαση Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε η απόφαση αναμόρφωσης του Κανονισμού του ΠΜΣ «Φιλοσοφία» του Τμήματος Φιλοσοφίας,

14. το απόσπασμα πρακτικού της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΕΚΠΑ (3η/25-01-2024),

15. το απόσπασμα πρακτικού της Συνέλευσης του Τμήματος Φιλοσοφίας του ΕΚΠΑ (5η Συν. ακαδ. έτους 2023-2024 της 11ης.12.2023),

16. το απόσπασμα πρακτικού της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ (6η συνεδρία 31-01-2024),

17. το γεγονός ότι με την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζει:

Την τροποποίηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Φιλοσοφίας του ΕΚΠΑ με τίτλο «Φιλοσοφία» («Philosophy»), από το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4957/2022 και τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, ως ακολούθως:

Άρθρο 1
Γενικές διατάξεις

Το Τμήμα Φιλοσοφίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών θα οργανώσει και θα λειτουργήσει από το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) με τίτλο «Φιλοσοφία» («Philosophy»), σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης αυτής και τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.

Άρθρο 2 Αντικείμενο - σκοπός

2.1 Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) «Φιλοσοφία» έχει ως αντικείμενο την παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης στο επιστημονικό πεδίο της Φιλοσοφίας και γενικότερα της εκπαίδευσης.

2.2 Σκοπός του ΠΜΣ είναι η προαγωγή της φιλοσοφικής παιδείας και της επιστήμης και ειδικότερα η μελέτη των πεδίων της ιστορίας της φιλοσοφίας και των ιδεών, της πολιτικής φιλοσοφίας και της εφαρμοσμένης ηθικής.

2.3 Με την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος οι απόφοιτοι θα είναι ικανοί να κατέχουν:

α. Επιστημονική εξειδίκευση στη φιλοσοφία και δυνατότητα συνέχισης των σπουδών προς απόκτηση διδακτορικού διπλώματος.

β. Ερευνητικές γνώσεις και δεξιότητες, ώστε να συνεισφέρουν στην παραγωγή νέας γνώσης στα σχετικά πεδία, και

γ. Επαγγελματικές γνώσεις, δεξιότητες και κριτήρια, ώστε να μπορούν να αντεπεξέρχονται στις νέες, πολυσύνθετες απαιτήσεις του σύγχρονου εκπαιδευτικού έργου.

Άρθρο 3 Μεταπτυχιακό τίτλο

3.1 Για την απόκτηση ΔΜΣ κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των προσφερόμενων μαθημάτων του ΠΜΣ και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, συγκεντρώνοντας έτσι ενενήντα (90) ECTS για τις ελληνόφωνες ειδικεύσεις και εβδομήντα πέντε (75) για την εντατική αγγλόφωνη ειδίκευση.

3.2 Το ΠΜΣ απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) στη «Φιλοσοφία» (MA in Philosophy) στις εξής ειδικεύσεις:

1. Ιστορία της Φιλοσοφίας και των Ιδεών (History of Philosophy and Ideas)
2. Πολιτική Φιλοσοφία (Political Philosophy)
3. Εφαρμοσμένη Ηθική (Applied Ethics)
4. History of Philosophy and Ideas (Greek Philosophy) [αγγλόφωνη εντατική ειδίκευση]

Άρθρο 4 Κατηγορίες και αριθμός εισακτέων

4.1 Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι πανεπιστημίων, κάτοχοι τίτλου του Α' κύκλου σπουδών Τμημάτων ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών και συναφών Τμημάτων της ημεδαπής ή Τμημάτων αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

4.2 Ο ανώτατος αριθμός των εισακτέων φοιτητών/τριών στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται σε πενήντα (50) ανά ειδίκευση, διακόσιοι (200) συνολικά. Ο ανώτατος αριθμός εισακτέων προσδιορίζεται σύμφωνα με τον αριθμό των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. και την αναλογία φοιτητών-διδασκόντων, την υλικοτεχνική υποδομή, τις αίθουσες διδασκαλίας, την απορρόφηση των διπλωματούχων από την αγορά εργασίας.

4.3 Επιπλέον του αριθμού εισακτέων γίνεται δεκτό ένα (1) μέλος των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. κατ'

έτος, εφόσον το έργο που επιτελεί στο Ίδρυμα είναι συναφές με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

4.4 Οι υπότροφοι του ΙΚΥ, οι αλλοδαποί υπότροφοι του ελληνικού κράτους, για το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ., εφόσον πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις εισαγωγής όπως ορίζονται στην παρούσα απόφαση και στον κανονισμό του ΠΜΣ, γίνονται δεκτοί στο Πρόγραμμα.

Άρθρο 5 Τρόπος εισαγωγής

5.1 Η επιλογή των φοιτητών/τριών γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών ΕΚΠΑ και τις προβλέψεις του παρόντος Κανονισμού.

5.2 Κάθε έτος, από Μάιο έως Ιούλιο, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος Φιλοσοφίας του Ε.Κ.Π.Α, δημοσιεύεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και του Ιδρύματος προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο Π.Μ.Σ. Οι σχετικές αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ., σε προθεσμία που ορίζεται κατά την προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

5.3 Η Συνέλευση του Τμήματος αναθέτει στη Σ.Ε. τη διαδικασία επιλογής των εισακτέων.

5.4 Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

- Αίτηση συμμετοχής
- Βιογραφικό σημείωμα
- Φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας
- Αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών
- Αναλυτική βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων
- Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας αγγλικής, γαλλικής ή γερμανικής γλώσσας επιπέδου B2 ή διαδίκτυακή εξέταση στην Αγγλική που θα διεξάγεται από το ΠΜΣ
- Δυο συστατικές επιστολές
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις, εάν υπάρχουν
- Αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, εάν υπάρχουν
- Πιστοποιητικό ελληνομάθειας ή επαρκής, διαπιστωμένη από την Σ.Ε., γνώση της ελληνικής γλώσσας για αλλοδαπούς υποψήφιους, οι οποίοι επιθυμούν να παρακολουθήσουν το ΠΜΣ στην ελληνική γλώσσα
- Αναγνώριση ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών της αλλοδαπής

5.5 Για τους/ις φοιτητές/τριες από ιδρύματα της αλλοδαπής, που δεν προσκομίζουν πιστοποιητικό αναγνώρισης ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., ακολουθείται η ακόλουθη διαδικασία:

Η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει επιτροπή αρμόδια να διαπιστώσει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής είναι αναγνωρισμένα.

Η επιτροπή ελέγχει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής συμπεριλαμβάνονται στο σχετικό Μητρώο των αλλοδαπών ιδρυμάτων που τηρεί και επικαιροποιεί ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.

Αν το ίδρυμα της αλλοδαπής ανήκει στον κατάλογο ιδρυμάτων του άρθρου 307, του ν. 4957/2022, τότε ο

υποψήφιος υποχρεούται να προσκομίσει βεβαίωση τόπου σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από το πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αν ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι.

5.6 Η αξιολόγηση των υποψηφίων και η επιλογή των εισακτέων γίνεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- Βαθμός πτυχίου (ποσοστό 20%)
- Πιστοποιημένη γνώση αγγλικής, γαλλικής ή γερμανικής γλώσσας επιπέδου B2 (ποσοστό 10%)
- Γνώση δεύτερης διεθνούς ξένης γλώσσας επιπέδου B2 (ποσοστό 5%)
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις, συμμετοχή σε συνέδρια (ποσοστό 10%)
- Δυο συστατικές επιστολές (απαραίτητες)
- Σχετική ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα (ποσοστό 10%)
- Κατοχή μεταπτυχιακού ή διδακτορικού διπλώματος (ποσοστό 10%)
- Προφορική συνέντευξη σε τριμελή επιτροπή οριζόμενη από τη Σ.Ε. (ποσοστό 35%)

Με βάση τα συνολικά κριτήρια, η Σ.Ε. καταρτίζει τον πίνακα αξιολόγησης των φοιτητών/τριών και τον καταθέτει προς έγκριση στη Συνέλευση.

Οι επιτυχόντες/ουσες θα πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. εντός τριάντα (30) ημερών από την απόφαση της Συνέλευσης.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας (με μαθηματική στρογγυλοποίηση στην ακέραιη μονάδα της κλίμακας 100), εισάγονται οι ισοβαθμίσαντες υποψήφιοι, σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% του ανώτατου αριθμού εισακτέων.

Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσότερων φοιτητών/τριών, θα κληθούν να εγγραφούν στο Π.Μ.Σ. οι επιλαχόντες/ουσες (αν υπάρχουν), με βάση τη σειρά τους στον συγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα.

Άρθρο 6

Διάρκεια φοίτησης

6.1 Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Σπουδών (Μ.Δ.Σ.) ορίζεται σε τρία (3) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας, αν αυτή επιλεγεί, για τις ελληνόφωνες ειδικεύσεις και σε ένα (1) ακαδημαϊκό έτος χωρίς θερινές διακοπές για την αγγλόφωνη εντατική ειδίκευση.

6.2 Υπάρχει δυνατότητα μερικής φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από τη Συνέλευση του Τμήματος.

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για μερική φοίτηση έχουν:

- α) Οι φοιτητές που αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον είκοσι (20) ώρες την εβδομάδα,
- β) οι φοιτητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,
- γ) οι φοιτητές που είναι παράλληλα αθλητές και κατά τη διάρκεια των σπουδών τους ανήκουν σε αθλητικά σωματεία εγγεγραμμένα στο ηλεκτρονικό μητρώο

αθλητικών σωματείων του άρθρου 142 του ν. 4714/2020 (Α' 148), που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

γα) για όσα έτη καταλαμβάνουν διάκριση 1ης έως και 8ης θέσης σε πανελλήνια πρωταθλήματα ατομικών αθλημάτων με συμμετοχή τουλάχιστον δώδεκα (12) αθλητών και οκτώ (8) σωματείων ή αγωνίζονται σε ομάδες των δύο (2) ανώτερων κατηγοριών σε ομαδικά αθλήματα ή συμμετέχουν ως μέλη εθνικών ομάδων σε πανευρωπαϊκά πρωταθλήματα, παγκόσμια πρωταθλήματα ή άλλες διεθνείς διοργανώσεις υπό την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, ή

γβ) συμμετέχουν έστω άπαξ, κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο πρόγραμμα σπουδών για το οποίο αιτούνται την υπαγωγή τους σε καθεστώς μερικής φοίτησης, σε ολυμπιακούς, παραολυμπιακούς αγώνες και ολυμπιακούς αγώνες κωφών. Οι φοιτητές της παρούσας υποπερίπτωσης δύνανται να εγγράφονται ως φοιτητές μερικής φοίτησης, μετά από αίτησή τους που εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Σχολής.

Η διάρκεια της μερικής φοίτησης δεν υπερβαίνει τα έξι (6) εξάμηνα για τις ελληνόφωνες ειδικεύσεις και τα δύο (2) έτη για την εντατική αγγλόφωνη ειδίκευση.

6.3 Υπάρχει δυνατότητα παράτασης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από τη Συνέλευση. Η παράταση δεν υπερβαίνει τον αριθμό εξαμήνων της κανονικής φοίτησης του Π.Μ.Σ. Έτσι, ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών ορίζεται στα έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα για τις ελληνόφωνες ειδικεύσεις και σε δύο (2) έτη για την αγγλόφωνη.

6.4 Οι φοιτητές/τριες που δεν έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτησή τους προς τη Συνέλευση του Τμήματος, δύνανται να διακόψουν τη φοίτησή τους για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Αναστολή φοίτησης χορηγείται για σοβαρούς λόγους (στρατιωτική θητεία, ασθένεια, λοχεία, απουσία στο εξωτερικό κ.ά.).

Η αίτηση πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να συνοδεύεται από όλα τα σχετικά δικαιολογητικά αρμόδιων δημόσιων αρχών ή οργανισμών, από τα οποία αποδεικνύονται οι λόγοι αναστολής φοίτησης. Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε καμία εκπαιδευτική διαδικασία. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν από το πέρας της αναστολής φοίτησης, ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να επανεγγραφεί στο πρόγραμμα για να συνεχίσει τις σπουδές του/της με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του/της ενεργού φοιτητή/τριας. Οι φοιτητές/τριες δύνανται με αίτησή τους να διακόψουν την αναστολή φοίτησης και να επιστρέψουν στο Πρόγραμμα μόνο στην περίπτωση που έχουν αιτηθεί αναστολή φοίτησης για δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η αίτηση διακοπής της αναστολής φοίτησης πρέπει να κατατίθεται το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την έναρξη του δεύτερου εξαμήνου της αναστολής.

Η διάρκεια αναστολής ή παράτασης του χρόνου φοίτησης συζητείται και εγκρίνεται κατά περίπτωση από τη Σ.Ε., η οποία και εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος.

Άρθρο 7 Φοίτηση στο ΠΜΣ

7.1 Το Π.Μ.Σ. ξεκινά το χειμερινό ή/και εαρινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους. Η έναρξη του Προγράμματος δύο φορές ανά έτος δεν είναι υποχρεωτική για όλες τις ειδικεύσεις.

7.2 Για την απόκτηση διπλώματος του Π.Μ.Σ. απαιτούνται συνολικά ενενήντα (90) πιστωτικές μονάδες (ECTS) για τις ελληνόφωνες ειδικεύσεις και εβδομήντα πέντε (75) για την αγγλόφωνη (εντατική) ειδίκευση. Όλα τα μαθήματα διδάσκονται εβδομαδιαίως και, κατά περίπτωση, περιλαμβάνουν σύγχρονη και ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

7.3 Η γλώσσα διδασκαλίας για τις ειδικεύσεις: «Ιστορία της Φιλοσοφίας και των Ιδεών», «Πολιτική Φιλοσοφία» και «Εφαρμοσμένη Ηθική» είναι η ελληνική, ενώ η εντατική ειδίκευση «History of Philosophy and Ideas» είναι αγγλόφωνη.

Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι η Ελληνική, η Αγγλική ή η Γαλλική.

7.4 Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες υποχρεούνται σε παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μεταπτυχιακών μαθημάτων, ερευνητική απασχόληση και συγγραφή επιστημονικών εργασιών, καθώς και σε εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (αν αυτή επιλεγθεί, στην περίπτωση των ελληνόφωνων ειδικεύσεων).

7.5 Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας πραγματοποιείται στο τρίτο εξάμηνο σπουδών και πιστώνεται με τριάντα (30) ECTS για τις ελληνόφωνες ειδικεύσεις, ενώ για την αγγλόφωνη εντατική ειδίκευση εκπονείται κατά τη θερινή περίοδο και πιστώνεται με δεκαπέντε (15) ECTS.

7.6 Η εκπαιδευτική διαδικασία δύναται να πραγματοποιείται με τη χρήση μεθόδων ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, οι οποίες δεν υπερβαίνουν το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των πιστωτικών μονάδων του Π.Μ.Σ.

Το ΕΚΠΑ τηρεί ηλεκτρονική πλατφόρμα προσβάσιμη και σε άτομα με αναπηρία, μέσω της οποίας παρέχονται υπηρεσίες ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στην ηλεκτρονική πλατφόρμα δύναται να αναρτάται εκπαιδευτικό υλικό ανά μάθημα, το οποίο δύναται να περιλαμβάνει σημειώσεις, παρουσιάσεις, ασκήσεις, ενδεικτικές λύσεις αυτών, καθώς και βιντεοσκοπημένες διαλέξεις, εφόσον τηρείται η κείμενη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Το πάσης φύσεως εκπαιδευτικό υλικό παρέχεται αποκλειστικά για εκπαιδευτική χρήση των φοιτητών και προστατεύεται από τον ν. 2121/1993 (Α' 25), εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις.

Το γνωστικό αντικείμενο της Φιλοσοφίας ενέχει τη δυνατότητα και την καταλληλότητα να οργανωθεί με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης κατά το ποσοστό του 25%, σύμφωνα με το άρθρο 88, παρ. 1 του ν.4957/2022, όπως συμβαίνει σε πολλά πανεπιστήμια

του κόσμου. Το ποσοστό 25% αφορά σε μάθημα που διδάσκεται από μέλος ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του τμήματος Φιλοσοφίας του ΕΚΠΑ και καλύπτει το ανάλογο ποσοστό των πιστωτικών μονάδων του αντίστοιχου μαθήματος. Σε κάθε περίπτωση, το ποσοστό του 25% της ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το σύνολο των πιστωτικών μονάδων και της εκπαιδευτικής δραστηριότητας του ΠΜΣ. Το ΠΜΣ «Φιλοσοφία» και το ΕΚΠΑ έχουν την ανάλογη υλικοτεχνική υποδομή για να υποστηρίξουν την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Τα μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του τμήματος Φιλοσοφίας έχουν τις ψηφιακές δεξιότητες και την τεχνογνωσία του διδακτικού προσωπικού στη χρήση Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) και θα παρέχουν κατ' επιλογή τους το ψηφιακό υλικό για την οργάνωση της ασύγχρονης εξ απόστασης εκπαίδευσης. Η αξιολόγηση των φοιτητών θα γίνεται με τους τρόπους που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό.

7.8 Το ενδεικτικό πρόγραμμα των μαθημάτων ανά ειδίκευση διαμορφώνεται ως εξής:

Ειδίκευση: Ιστορία της φιλοσοφίας και των Ιδεών στην ελληνική γλώσσα			
Α' εξάμηνο			
Μαθήματα	Διδ. ώρες	ECTS	
Αρχαία Φιλοσοφία (Υ)	39	10	
Βυζαντινή Φιλοσοφία (Υ)	39	10	
Μεσαιωνική Φιλοσοφία και Φιλοσοφία της Αναγέννησης (Υ)	39	10	
Σύνολο	117	30	
Β' εξάμηνο			
Μαθήματα	Διδ. ώρες	ECTS	
Αισθητική (Ιστορία-Κριτική) ή Ασιατικές Φιλοσοφίες (ΥΕ)	39	10	
Νεώτερη Φιλοσοφία 1 (Ορθολογισμός) ή Νεώτερη Φιλοσοφία 2 (Ιδεαλισμός) (ΥΕ)	39	10	
Σύγχρονη Φιλοσοφία 1 (Ηπειρωτική Φιλοσοφία) ή Σύγχρονη Φιλοσοφία 2 (Εμπειρισμός, Αναλυτική Φιλοσοφία) (ΥΕ)	39	10	
Σύνολο	117	30	
Γ' εξάμηνο			
3 Μαθήματα από τα προσφερόμενα Επιλογής (10 ECTS έκαστο) ή Διπλωματική Εργασία (30 ECTS)	Διδ. ώρες	ECTS	
Φιλοσοφία και Επιστήμη (Ε)	39	10	
Θρησκεία και Ηθική (Ε)	39	10	
Φιλοσοφία του Οπτικοακουστικού και των Ψηφιακών Ανθρωπιστικών Σπουδών (Ε)	39	10	
Φιλοσοφία και Λογοτεχνία (Ε)	39	10	
ή Διπλωματική		30	
Σύνολο	117	30	
Σύνολο		90	

Ειδίκευση: Ιστορία της φιλοσοφίας και των Ιδεών στην αγγλική γλώσσα History of Philosophy and Ideas (Greek Philosophy)			
Α' εξάμηνο			
Μαθήματα	Διδ.ώρες	ECTS	
Ancient Philosophy (Υ)	39	10	
Byzantine Philosophy (Υ)	39	10	
Post-Byzantine Philosophy (Υ)	39	10	
Σύνολο	117	30	
Β' εξάμηνο			
Μαθήματα	Διδ.ώρες	ECTS	
Greek Philosophy and Gender (Υ)	39	10	
Greek and Modern Philosophy (Υ)	39	10	
Greek Philosophy and Applied Ethics (Υ)	39	10	
Σύνολο	117	30	
Θερινή περίοδος			
Short Thesis (Υ)		15	
Σύνολο		75	
Ειδίκευση: Πολιτική Φιλοσοφία			
Α' εξάμηνο			
Μαθήματα	Διδ.ώρες	ECTS	
Η Κλασική Πολιτική Φιλοσοφία και η πρόσληψη της στον Μεσαίωνα (Υ)	39	10	
Θεωρίες Φιλελευθερισμού και το ζήτημα των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων (Υ)	39	10	
Σοσιαλισμός, Μαρξ, Μαρξισμοί (Υ)	39	10	
Σύνολο	117	30	
Β' εξάμηνο			
Μαθήματα	Διδ.ώρες	ECTS	
Ρατσισμός, Φονταμενταλισμός και Ολοκληρωτισμός ή Πολιτική Θεολογία, Θεωρίες Κυριαρχίας και η κριτική τους (ΥΕ)	39	10	
Ρεπουμπλικανισμός και Κοινοτισμός ή Κριτική Θεωρία (ΥΕ)	39	10	
Φιλοσοφία και Γενική Θεωρία του Δικαίου ή Βιοπολιτική (ΥΕ)	39	10	
Σύνολο	117	30	
Γ' εξάμηνο			
3 Μαθήματα από τα προσφερόμενα Επιλογής ή Διπλωματική Εργασία	Διδ.ώρες	ECTS	
Πολιτική και Φύλο (Ε)	39	10	
Θεωρίες ουτοπίας (Ε)	39	10	
Θεωρίες συμβολαίου (Ε)	39	10	
Κοσμοπολιτισμός και Παγκοσμιοποίηση (Ε)	39	10	
Ζητήματα Βιοηθικής (Ε)	39	10	
Πολιτική και Οικονομία (Ε)	39	10	
ή Διπλωματική		30	
Σύνολο	117	30	
Σύνολο		90	

Ειδίκευση: Εφαρμοσμένη Ηθική			
Α' εξάμηνο			
Μαθήματα	Διδ.ώρες	ECTS	
Σύγχρονες Ηθικές Θεωρίες (Υ)	39	10	
Τεχνητή Νοημοσύνη και Ηθική (Υ)	39	10	
Εφαρμοσμένη Ηθική (Υ)	39	10	
Σύνολο	117	30	
Β' εξάμηνο			
Μαθήματα	Διδ.ώρες	ECTS	
Θεωρητική ηθική Ι (Αρετοκρατία - Κλασικός Ηδονισμός) ή Περιβαλλοντική Ηθική - Δικαιώματα των Ζώων (ΥΕ)	39	10	
Θεωρητική ηθική ΙΙ (Συνεπειοκρατία - Δεοντοκρατία) ή Δεοντική Λογική (ΥΕ)	39	10	
Ανθρώπινα Δικαιώματα και Βιοηθική ή Ηθική, Πολιτική, Δίκαιο (ΥΕ)	39	10	
Σύνολο	117	30	
Γ' εξάμηνο			
3 Μαθήματα από τα προσφερόμενα Επιλογής ή Διπλωματική Εργασία	Διδ.ώρες	ECTS	
Μεταηθική (Ε)	39	10	
Σεμινάριο: Ωφελιμισμός (Ε)	39	10	
Ηθική του Πολέμου (Ε)	39	10	
Σεμινάριο: Kant (Ε)	39	10	
Θρησκεία και Ηθική (Ε)	39	10	
Βιοηθική - Ιατρική Ηθική (Ε)	39	10	
ή Διπλωματική		30	
Σύνολο	117	30	
Σύνολο		90	

Β. Περιεχόμενο/Περιγραφή μαθημάτων

Ειδίκευση: ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Το μάθημα είναι υποχρεωτικό. Εντάσσεται στο πεδίο της Ιστορίας της φιλοσοφίας, συγκεκριμένα στην ελληνική φιλοσοφία στον αρχαίο κόσμο, από τις απαρχές της έως την ύστερη αρχαιότητα. Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητριών/φοιτητών με βασικές έννοιες και θεωρίες της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας, καθώς και η προσέγγιση του στοχασμού των σημαντικότερων εκπροσώπων της.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Το μάθημα είναι υποχρεωτικό και αποσκοπεί στην απόκτηση ευρείας και στέρεης γνώσης της σύγχρονης επιστημονικής έρευνας για τη Βυζαντινή Φιλοσοφία, τη διάκριση σε διάφορες περιόδους της Βυζαντινής Φιλοσοφίας, την κατανόηση των διάφορων κατευθύνσεων έρευνας και των εκπροσώπων τους, των κυρίων θεμάτων της Βυζαντινής φιλοσοφικής δραστηριότητας, των κύριων φιλοσοφικών εννοιών που θεραπεύει η Βυζαντινή Φιλοσοφία με έμφαση σε αυτήν της εικονικότητας, την αντίληψη των σχέσεων της Βυζαντινής Φιλοσοφίας με τις κύριες αρχαιοελληνικές πηγές της (Πλάτων, Αριστο-

τέλης, Ελληνιστικές φιλοσοφίες, Νεοπλατωνισμός), την κατανόηση της συμβολής της Βυζαντινής Φιλοσοφίας στη νεώτερη και σύγχρονη φιλοσοφία και, μάλιστα, της Β. Φ. ως προνεωτερικής φιλοσοφίας.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ

Το πλαίσιο ανάπτυξης της μεσαιωνικής φιλοσοφίας: φιλοσοφία και αβραμαϊκές θρησκείες. Οι αρχαιοελληνικές καταβολές της μεσαιωνικής μεταφυσικής (Παρμενίδης, Πλάτων, Αριστοτέλης, Πλωτίνος). Ο εκχριστιανισμός της πλατωνικής μεταφυσικής: Ψευδο - Διονύσιος Αρεοπαγίτης και Ι. Σκώτος Εριγένης. Η πρόσληψη της αρχαιοελληνικής μεταφυσικής στην αραβική φιλοσοφία: αλ-Φαράμπι. Η σύνθεση χριστιανισμού και αριστοτελικής μεταφυσικής από τον Θωμά Ακινάτη. Η αποτύπωση του πλατωνικού συγκρητισμού της Αναγέννησης στο έργο του Ν. Κουζανού και του Ι. Πίκο ντελά Μιράντολα. Με την ολοκλήρωση του υποχρεωτικού μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα πρέπει να είναι σε θέση να: -Έχει ευρεία και στέρεη γνώση της βασικής μεθοδολογίας έρευνας στην ιστορία της φιλοσοφίας. -Κατανοεί και να διακρίνει τη διαφορά χριστιανικής/ισλαμικής φιλοσοφίας από την φιλοσοφία που παράγεται από χριστιανούς και μουσουλμάνους φιλοσόφους. -Αναγνωρίζει τις βασικές μορφές και τα έργα της σχετικής περιόδου. -Αντιλαμβάνεται τον βαθμό πρωτοτυπίας της μεσαιωνικής φιλοσοφίας και τον βαθμό εξάρτησής της από την φιλοσοφία της αρχαιότητας. -Έχει συνειδητοποιήσει τη σημασία των μεταφράσεων για την ιστορία της φιλοσοφίας. -Διακρίνει τόσο την γονιμότητα, όσο και τους περιορισμούς που δημιουργεί η αλληλεπίδραση φιλοσοφίας, θρησκείας και θεολογίας. -Συνειδητοποιεί τις βασικές συμβολές της μεσαιωνικής φιλοσοφίας στη νεώτερη και σύγχρονη φιλοσοφία.

ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ (ΙΣΤΟΡΙΑ - ΚΡΙΤΙΚΗ)

Το μάθημα είναι Υποχρεωτικό Επιλογής. Περιλαμβάνει την κριτική που η Αισθητική ασκεί στην κουλτούρα της μάζας ενώ γίνεται επικέντρωση στην έννοια και το πεδίο της εικονολογίας και στην ιδέα της εικονικής στροφής στη φιλοσοφία, σε αντιδιαστολή προς την γλωσσική στροφή. Επισημαίνονται η καντιανή ιδέα της σύνδεσης της Αισθητικής με την αρχαιοελληνική αντίληψη του αισθητού κόσμου και η θέση του Κίρκεγκαρντ για την αισθαντικότητα, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην κατηγορία του ηθικο-αισθητικού. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα πρέπει να είναι σε θέση: -Να αντιλαμβάνεται τις κύριες διαστάσεις του κλάδου της Αισθητικής Φιλοσοφίας, την ιστορία της και τις κριτικές εκφάνσεις της. -Να κατανοεί και να διακρίνει τις βασικές έννοιες της Αισθητικής κριτικής. -Να κατανοεί τις διάφορες κατευθύνσεις έρευνας της Αισθητικής κριτικής και τους εκπροσώπους τους. -Να γνωρίζει τις διάφορες αισθητικές θεωρίες από την Αρχαιότητα έως σήμερα. -Να αντιλαμβάνεται εν γένει τη σχέση της Αισθητικής Φιλοσοφίας με την Κριτική δραστηριότητα. -Να κατανοεί τις κύριες φιλοσοφικές διακρίσεις που θεραπεύει η Αισθητική Φιλοσοφία με έμφαση σε αυτήν της εικονολογίας. -Να αντιλαμβάνεται τη σχέση της Αισθητικής Φιλοσοφίας με τα κύρια αντικείμενα της αναστοχαστικότητας και της

εικονολογίας. -Να κατανοεί τη συμβολή της Αισθητικής Φιλοσοφίας στην ανάπτυξη της εικονολογίας.

ΑΣΙΑΤΙΚΕΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΕΣ

Το μάθημα είναι Υποχρεωτικό Επιλογής, εντασσόμενο στο πεδίο της Ιστορίας της Φιλοσοφίας, στοχεύοντας στην εξοικείωση των φοιτητών με την φιλοσοφική παράδοση της Ασίας Η ύλη του μαθήματος συνίσταται σε κείμενα που δείχνουν, αρχικά, το γιατί εμπίπτει στην παγκόσμια φιλοσοφική παράδοση ο στοχασμός που αναπτύσσεται στην Κίνα και την Ινδία στη διάρκεια της αρχαιότητας. Επίσης, αναδεικνύονται οι ιδιαίτεροι τρόποι του ασιατικού φιλοσοφείν. Τέλος, επιχειρείται η διαπολιτισμική προσέγγιση βασικών πτυχών των ασιατικών φιλοσοφιών.

ΝΕΩΤΕΡΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ 1 (Ορθολογισμός)

Το μάθημα είναι Υποχρεωτικό Επιλογής και εξετάζει: I. Το ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο ανάπτυξης του ορθολογισμού (rationalisme) II. Μελέτη των Μεταφυσικών στοχασμών του Descartes III. Μελέτη της Ηθικής του Spinoza IV. Σύγκριση των δύο φιλοσοφιών (1): Μέθοδος V. Σύγκριση των δύο φιλοσοφιών (2): Γνωσιοθεωρία VI. Σύγκριση των δύο φιλοσοφιών (3): Μεταφυσική VII. Σύγκριση των δύο φιλοσοφιών (4): Ηθική, Κοινωνία, Πολιτική

ΝΕΩΤΕΡΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ 2 (Ιδεαλισμός)

Το μάθημα είναι Υποχρεωτικό Επιλογής και εξετάζει τις ακόλουθες ενότητες: I. Ορθολογισμός και Ιδεαλισμός II. Καντ και Χέγκελ III. Η εγγεληνική φαινομενολογία και το εγγεληνικό σύστημα

IV. Το πρόβλημα του χρόνου στην εγγεληνική φιλοσοφία ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ 1 (Ηπειρωτική Φιλοσοφία)

Το μάθημα είναι Υποχρεωτικό Επιλογής. Στόχος του πρώτου μέρους του μαθήματος «Σύγχρονη Φιλοσοφία. Ηπειρωτική Φιλοσοφία», που είναι Υποχρεωτικό Επιλογής, είναι να εισαγάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στην εξέλιξη της σύγχρονης φιλοσοφίας από τον Μπερξόν έως ένα από τα σημαντικότερα φιλοσοφικά ρεύματα του 20ού αιώνα, τη Φαινομενολογία. Στόχος του δεύτερου μέρους του μαθήματος είναι να εισαγάγει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές στη σύγχρονη ηπειρωτική φιλοσοφική παραγωγή, τη μετανεωτερικότητα ή τον μετα-δομισμό.

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ 2 (Εμπειρισμός, Αναλυτική Φιλοσοφία)

Το μάθημα είναι Υποχρεωτικό Επιλογής και πραγματεύεται βασικές συνιστώσες του ρεύματος που αναδύεται στα τέλη του 19ου αιώνα και είναι γνωστό ως «αναλυτική φιλοσοφία». Οι σπουδαστές εισάγονται στην εποχή ίδρυσης του ρεύματος της αναλυτικής φιλοσοφίας και στις ιστορικές συνθήκες που πλαισιώνουν την εμφάνισή της όπως και στα βασικά φιλοσοφικά ζητήματα που ασχολείται. Για παράδειγμα, το μάθημα εντοπίζει και αποτιμά την ιδρυτική στιγμή της Αναλυτικής φιλοσοφίας, όπως προκύπτει μέσα από το αίτημα φιλοσοφικής

κής αξιοποίησης των ανακαλύψεων σύνθετων λογικών συστημάτων κατά το τέλος του 19ου και τις αρχές του 20ού αιώνα, εξετάζει τις πολλαπλές μεταλλάξεις και τους μετασχηματισμούς της μέσω της κατανόησης των κύριων αυτοκριτικών στιγμών της, αναλύει και αποτιμά τις κεντρικές τάσεις της από την εποχή της ακμής της μέχρι σήμερα.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Το μάθημα Επιλογής αποτελεί μία προσπάθεια εμπειριστατωμένης σύζευξης μεταξύ φιλοσοφίας και επιστήμης στη διαχρονία του δυτικού πολιτισμού. Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζονται και αναλύονται στην ιστορική τους προοπτική η φυσική φιλοσοφία και η επιστημονική σκέψη. Επίσης αναπτύσσονται οι διάφορες θεωρίες που σχετίζονται με την ερμηνεία της επιστήμης ως μίας πρακτικής που σχετίζεται με την αναζήτηση της αλήθειας και την ερμηνεία του τρόπου με τον οποίο δημιουργήθηκε και λειτουργεί η Φύση.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ

Το μάθημα Επιλογής αποτελεί μια βασική, αλλά και εκτενή ταυτόχρονα επισκόπηση των εννοιών και των ποικίλων ερωτημάτων που απασχολούν τη Φιλοσοφία της Θρησκείας, παλαιότερα και σήμερα.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει την ιδιαίτερη προβληματική του συγκεκριμένου αυτού κλάδου της Φιλοσοφίας, που συνδυάζει

γνώσης φιλοσοφικής Μεταφυσικής και Γνωσιολογίας με τα θεμελιώδη της χριστιανικής (κυρίως) θεολογίας και ηθικής, καθώς και των αμφισβητήσεων που έχουν εγερθεί εναντίον της.

- Οι σπουδαστές θα έχουν αποκτήσει πλήρη εξοικείωση με τα ποικίλα ρεύματα και τις σχολές που από τον Μεσαίωνα μέχρι τις μέρες μας διαμορφώνουν το περί Θεού ερώτημα και της ηθικής που πηγάζει από αυτό.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το μάθημα Επιλογής εστιάζει στην εισαγωγή της οπτικής γλώσσας στη νεωτερικότητα, κατά πρώτον με τη φωτογραφία και τον κινηματογράφο, σε συνέχεια της ιδέας και πρακτικής προοπτικής που κυοφορήθηκε κατά το Μεσαίωνα και εισέβαλλε ισχυρή κατά την ύστερη φάση του και αποτέλεσε καίριο τμήμα μιας φιλοσοφίας της τεχνολογίας. Ταυτόχρονα, εξετάζονται εδώ, οι ψηφιακές μεταλλάξεις της οντολογίας της αναπαράστασης που επισημαίνεται προηγουμένως.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Το μάθημα Επιλογής εστιάζει στη μελέτη των σχέσεων Φιλοσοφίας και Λογοτεχνίας, σε φιλοσοφικές ψυχολογικές θεωρίες που αντανακλώνται στη λογοτεχνία, σε συγκινησιοκρατικές θεωρίες, θεωρίες παθών και ηθικών αποβλεπτικότητων, στην ανάπτυξη των λογοτεχνικών ειδών σε σχέση με την ανάπτυξη παράλληλων φιλοσοφικών θεωριών.

ΑΓΓΛΟΦΩΝΗ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ

HISTORY OF PHILOSOPHY AND IDEAS (GREEK PHILOSOPHY)

ANCIENT PHILOSOPHY

The course is part of the field of the History of Philosophy, specifically Greek philosophy in the ancient world, from its beginnings to late antiquity. The aim of the course is to familiarize students with the basic concepts and theories of ancient Greek philosophy, as well as to approach the thought of its most important representatives.

BYZANTINE PHILOSOPHY

The course aims at acquiring a broad and solid knowledge of contemporary scientific research on Byzantine Philosophy, the distinction between the various periods of Byzantine Philosophy, the understanding of the various directions of research and their representatives, the main themes of Byzantine philosophical activity, the main philosophical concepts treated by Byzantine Philosophy with emphasis on that of iconicity; the understanding of the relations of Byzantine Philosophy with its main ancient Greek sources (Plato, Aristotle, Hellenistic philosophies, Neoplatonism); the understanding of the contribution of Byzantine Philosophy to modern and contemporary philosophy and, in particular, to Byzantine philosophy of the B. Ph. as a pre-modern philosophy.

POST-BYZANTINE PHILOSOPHY

The course examines the evolution of Greek Philosophy after the fall of the Byzantine State and through the Renaissance to the Greek Enlightenment and beyond. The aim of the course is to show the encounter of Greek thinking with the rise of the European spirit, modernity and the new forms of thinking.

GREEK PHILOSOPHY AND GENDER

The course will examine the presence of the question of gender into Greek philosophy, mainly of the classical era but not exclusively. A second part of the course will be devoted to the relation of Greek thought with modernity via the question of Gender.

GREEK AND MODERN PHILOSOPHY

The course will be centered on the idea that Greek philosophy marks the universal turn of the European modern philosophy. On this basis, it will be examined comparatively the Greek Philosophy with Modern Philosophy.

GREEK PHILOSOPHY AND APPLIED ETHICS

Greek Philosophy has developed a series of autonomous sciences and some of them were applied in the classical sense. The course will examine the significance of these practices for the Applied philosophy of modernity.

Ειδικευση: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ
Η ΚΛΑΣΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΛΗΨΗ
ΤΗΣ ΣΤΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

Ο στόχος του Υποχρεωτικού μαθήματος είναι η εμβάθυνση στις κεντρικές έννοιες της κλασικής πολιτικής φιλοσοφίας και η κατανόηση των σημασιολογικών τους μεταλλάξεων μέσα στην πορεία της ιστορίας των πολιτικών ιδεών. Σε αυτό το πλαίσιο, επιχειρείται η σε βάθος κατανόηση των πλατωνικών και αριστοτελικών αντιλήψεων, προκειμένου να αναδειχθούν οι μεταξύ τους αποκλίσεις, όπως και να διασαφηνισθούν οι όποιες συγκλίσεις τους. Η όλη ανάλυση αξιώνει την παράλληλη εξέταση των οντολογικών και επιστημολογικών θέσεων στις οποίες θεμελιώνονται οι συγκεκριμένες αντιλήψεις για την πολιτική δραστηριότητα και τον ρόλο του φιλοσόφου αναφορικά με τις κοινές υποθέσεις. Οι διαλέξεις και οι ερμηνευτικές προσεγγίσεις βασίζονται στις πρωτογενείς πηγές, ενώ συνοδεύονται από συγκρίσεις με τη νεώτερη και σύγχρονη πολιτική φιλοσοφία. Ενδεικτικές θεματικές: Οι βασικές διαφορές μεταξύ των εννοιών και αντιλήψεων της αρχαίας και της νεώτερης πολιτικής φιλοσοφίας. Το ερώτημα της πλατωνικής Πολιτείας, και η σχέση μεταξύ πλατωνικής φρονήσεως και πολιτικής τέχνης. Φρόνησις και ηθικές αρετές στον Αριστοτέλη. Η δημιουργία της πρώτης πόλης στον Πλάτωνα και η Ίδρυση της άριστης πολιτείας. Η γένεση της πόλης στον Αριστοτέλη. Η σχέση πόλεως και οίκου στον Αριστοτέλη σε σύγκριση με την πλατωνική υπεράσπιση της κοινοκτημοσύνης. Δικαιοσύνη και πολιτική κοινότητα στον Αριστοτέλη. Ο αριστοτελικός τρόπος εννόησης της γεωμετρικής ισότητας σε σύγκριση με τον αντίστοιχο πλατωνικό. Η πλατωνική Ιδέα της δικαιοσύνης και ο ορισμός της ως οικειοπραγίας. Η σημασία του πλατωνικού ορισμού της δικαιοσύνης αναφορικά με την διάρθρωση και τον τρόπο θέσμισης της άριστης πολιτείας. Ο αντιπλατωνικός τρόπος εννόησης του δικαίου κατά φύσιν στην αριστοτελική πολιτική σκέψη. Σχέση φιλοσοφίας και πολιτικής στον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη αντίστοιχα.

ΘΕΩΡΙΕΣ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Στόχος του Υποχρεωτικού μαθήματος είναι προσφέρει μια ανασυγκρότηση των βασικών παραδοχών της πο-

λιτικής θεωρίας του φιλελευθερισμού από τα μέσα του 17ου αιώνα μέχρι σήμερα. Η ανασυγκρότηση αυτή γίνεται μέσα από τη μελέτη βασικών κειμένων των διαφόρων εκδοχών του φιλελευθερισμού, τα οποία εντάσσονται στο κοινωνικό και ιστορικό πλαίσιο της συγγραφής τους. Ο φιλελευθερισμός ως πολιτική θεωρία της δυτικής νεωτερικότητας δεν έχει ημερομηνία δημιουργίας, ούτε έναν και μοναδικό εισηγητή, ούτε και έναν κοινά αποδεκτό ορισμό. Ο όρος «φιλελευθερισμός» μπορεί να απαντά για πρώτη φορά στις αρχές του 19ου αιώνα, αλλά οι ιδέες που αποκαλούμε σήμερα φιλελεύθερες εμφανίζονται πολύ νωρίτερα. Η προϊστορία του σχετίζεται αρχικά τις προσπάθειες προστασίας του ατόμου από την αυθαιρεσία των κοσμικών αρχών και στη συνέχεια τη θεμελίωση της πολιτικής εξουσίας με έναν τρόπο που είναι ευνοϊκός για την ελευθερία όσων υπόκεινται σε αυτή. Η ιστορία του που συνεχίζεται μέχρι σήμερα κινείται γύρω από μια σειρά ζητημάτων όπως η νοσηματοδότηση της ελευθερίας και των ελευθεριών, η θεμελίωση των δικαιωμάτων και η σχέση τους με τη δημοκρατία, το κοινωνικό συμβόλαιο, η ανεκτικότητα, οι βασικές αρχές της πολιτικής κ.ά. Σε αυτό το σεμινάριο θα μελετήσουμε επιλεκτικά μια σειρά κειμένων κορυφαίων φιλοσόφων και πολιτικών στοχαστών από τον Locke μέχρι τον Kymlicka προκειμένου να γνωρίσουμε βασικές όψεις της φιλελεύθερης θεματολογίας και τις μεταμορφώσεις που υφίστανται με το πέρασμα του χρόνου.

ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ, ΜΑΡΞ, ΜΑΡΞΙΣΜΟΙ

Ο πρωταρχικός σκοπός του παρόντος Υποχρεωτικού Επιλογής μαθήματος, έγκειται στην κατά το δυνατόν πληρέστερη εξοικείωση των φοιτητριών και των φοιτητών - μέσα στα χρονικά όρια ενός πανεπιστημιακού εξαμήνου - με τους πολλαπλούς θεωρητικούς και φιλοσοφικούς ρόλους τους οποίους διαδραμάτισε κατά τον δέκατο όγδοο αλλά κυρίως τον δέκατο ένατο και εικοστό αιώνα, η έννοια της αλλοτρίωσης. Ειδικότερα, θα εξετάσουμε την εξέλιξη, τις μεταμορφώσεις, τις θεωρητικές συνέχειες και ασυνέχειες αυτής της τόσο κεντρικής και ταυτοχρόνως αμφιλεγόμενης έννοιας, μέσω της κριτικής ανάγνωσης και της ερμηνευτικής προσέγγισης συγκε-

κριμένων αποσπασμάτων, επιλεγμένων από θεμελιώδη κείμενα της νεώτερης γερμανικής και γαλλικής φιλοσοφίας, όπου η εν λόγω κατηγορία έχει καταλυτική θέση. Θα επικεντρωθούμε δηλαδή σε κείμενα του Ρουσσώ, του Χέγκελ και κυρίως του νεαρού Μαρξ.

ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ, ΦΟΝΤΑΜΕΝΤΑΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΣΜΟΣ

Στόχος του Υποχρεωτικού Επιλογής μαθήματος είναι η κατανόηση των εννοιολογικών διαφορών μεταξύ του ολοκληρωτισμού και των άλλων μορφών ανελεύθερων πολιτευμάτων. Προς τούτο, αναλύεται σε βάθος η ιδιομορφία του ολοκληρωτικού συστήματος, όπως αυτήν την αναδεικνύει η γνωστή αρεντική ανάλυση στις Απαρχές του ολοκληρωτισμού. Υπό το φως των αντιλήψεων της σχετικά με το ολοκληρωτικό σύστημα, θα επιχειρηθεί η προσέγγιση των θέσεων που διατυπώνονται στα μεταγενέστερα έργα της, αναφορικά με την έννοια της ελευθερίας, τη διάκριση ιδιωτικής και δημόσιας σφαίρας, την ανθρώπινη αυθορμησία, την πολιτική ελευθερία και την έννοια της πράξης, τη σχέση πολιτικής και κουλτούρας. Στο ίδιο πλαίσιο, θα εξετασθούν οι διάφορες ρατσιστικές θεωρίες, καθώς και η σχέση τους με τον κοινωνικό δαρβινισμό ο οποίος βρίσκεται στη βάση της ολοκληρωτικής σκέψης, όπως αυτή διατυπώθηκε στον εικοστό αιώνα. Περιεχόμενο μαθήματος: Εισαγωγή στην αρεντική φαινομενολογική πολιτική - Η αρεντική μέθοδος των εννοιολογικών διακρίσεων - Η διάκριση του ολοκληρωτισμού από την τυραννία, το αυταρχικό πολίτευμα, την τυραννία και τη μονοκομματική δικτατορία - Η έννοια του νόμου στην Hannah Arendt - Νόμος, κίνηση, κίνημα στον ολοκληρωτισμό - Τα ολοκληρωτικά στοιχεία στην μαρξική σκέψη, σύμφωνα με την αρεντική ανάλυση - Η βιολογική επανάσταση και ο «επιστημονικός» ρατσισμός στον ναζισμό - Ο λαός ως πολιτική έννοια - Οι σχετικές αποκλίσεις μεταξύ Αμερικανικής και Γαλλικής Επανάστασης - Φυλετική σκέψη και παρακμή του έθνους-κράτους κατά την περίοδο της πλήρους ανάπτυξης του ιμπεριαλισμού - Οι έννοιες του όχλου και της μάζας κατά τη μετάβαση από τον 19ο στον 20ο αιώνα - Η αρεντική ανάλυση για την ιδεολογία - Πληθός, μοναχικότητα, ερημία.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ, ΘΕΩΡΙΕΣ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ ΚΑΙ Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥΣ

Το μάθημα είναι Υποχρεωτικό Επιλογής. Σύμφωνα με την Πολιτική θεολογία του Carl Schmitt, οι κεντρικές έννοιες της πολιτικής θεωρίας προέρχονται από τη θεολογία. Κατά πόσον ισχύει αυτή η θέση; Ο Bodin και ο Hobbes «εκκοσμικεύουν» όντως τον Θεό στο πρόσωπο του «Κυριάρχου»; Στεκόμαστε στην περίπτωση του Hegel που τον απασχόλησε σε όλη τη ζωή του η σχέση πολιτείας και χριστιανισμού εξετάζοντας πώς χρησιμοποιεί όντως τις ίδιες έννοιες για να αναλύσει τα δύο αυτά πεδία (τριαδικότητα, απόφαση και δημιουργία, οντολογική απόδειξη της ύπαρξης του Θεού και του ηγεμόνα, εσωτερικός διχασμός του πιστού και του αστού/πολίτη, η απονομή χάριτος). Θα αναρωτηθούμε κάθε φορά εάν η θεολογία (Φιλοσοφία της θρησκείας) επιβάλλει τον τρόπο σκέψης της στην εννοιολογία (Επιστήμη της λογικής) και στην πολιτική (Φιλοσοφία του δικαίου) ή,

αντίστροφα, η πολιτική στη θεολογία και την εννοιολογία ή μήπως, τέλος, η εννοιολογία επιβάλλει τους δικούς της όρους στις δύο επιμέρους επιστήμες (σύμφωνα και με την πρόθεση του φιλοσόφου). Το μάθημα φιλοδοξεί να παράσχει στον φοιτητή εργαλεία για να αναστοχαστεί κριτικά την σχέση πολιτικής και θεολογίας (εκκοσμίκευση/αυτοτέλεια νεωτερικότητας), την έννοια της κυριαρχίας (με την έννοια της souveraineté, sovereignty, Souveränität), την ιδιομορφία της πολιτικής λογικής (νομοτελειακή/ελευθεριακή), την διαλεκτική λογική (όχι επιβολή λύσεων αλλά ανάδειξη προβλημάτων).

ΡΕΠΟΥΜΠΛΙΚΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΣΜΟΣ

Σκοπός του Υποχρεωτικού μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές τις κύριες έννοιες του δημοκρατικού ρεπουμπλικανισμού, τη σχέση του με τον πολιτικό φιλελευθερισμό, και το πώς σημασιολογεί τις αρχές της ελευθερίας, της ισότητας, του νόμου, του γενικού συμφέροντος και της πολιτεϊότητας. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητριες-τες θα έχουν εποπτεία των εννοιών της ανεξαρτησίας, ατομικής και συλλογικής, ελευθερίας και ισότητας καθώς και των βασικών ιστορικών αξόνων εντός αυτές μετασχηματίστηκαν στη νεότερη Ευρωπαϊκή σκέψη. Έτσι θα συνδυάζουν αναλυτικά και ιστορικά εργαλεία για την πραγμάτευση κεντρικών ηθικών και πολιτικών φιλοσοφικών εννοιών. Στο μάθημα θα μελετηθούν, μετά από αναφορά στην αριστοτελική πολιτική φιλοσοφία, οι βασικές έννοιες του κλασικού ρεπουμπλικανισμού (ελευθερία, ανεξαρτησία ατομική και συλλογική, διαφθορά, ισότητα) διαμέσου των μετασχηματισμών τους από την πολιτική σκέψη που άνθησε στις ιταλικές πόλεις-κράτη κατά την Αναγέννηση, τον Αγγλικό εμφύλιο του 17ου αιώνα και τον Ολλανδικό χρυσό αιώνα μέχρι την Αμερικανική και Γαλλική επανάσταση. Θεωρίες Ρεπουμπλικανισμού: Κλασικός Ρεπουμπλικανισμός, Νέο-ρεπουμπλικανισμός και σύγχρονα ρεπουμπλικανικά ρεύματα, με βάση τη σκέψη των Αριστοτέλη, Κικέρωνα, Machiavelli, J. Harrington, J.J. Rousseau, H. Arendt, Q. Skinner, P. Pettit, J.F.Spitz.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ

Στο μάθημα «Κριτική Θεωρία» θα παρουσιαστεί μία συστηματική έκθεση των απόψεων της Σχολής της Φρανκφούρτης, ενώ θα γίνει απόπειρα να ανασυσταθεί το νόημα που εμψύχωνε την εργασία των θεμελιωτών της Σχολής. Θα καταδείξουμε τα προβλήματα που αντιμετώπιζαν, προβλήματα που μπορούν να κατανοηθούν σε συνάρτηση με τη δυνατότητα του Μαρξισμού και του εργατικού κινήματος να απελευθερώσουν την κοινωνία. Υπό το πρίσμα αυτό θα γίνει προσπάθεια να διαφανεί πώς επιδρά η διαλεκτική σκέψη στην ιστορία και στον πολιτισμό, πώς το κανονιστικό πρότυπο της αλήθειας είναι ιστορικό και πρακτικό δίχως να διολισθαίνει στο σκεπτικισμό και στο σχετικισμό της παραδοσιακής κοινωνιολογίας της γνώσης. Θα καταλήξουμε στη δεύτερη γενιά της Σχολής που αναθεώρησε την Κριτική Θεωρία, θεωρώντας πως η δυνατότητα για μια χειραφετητική αλλαγή βρίσκεται στην επικοινωνιακή ή διαλογική ορθολογικότητα.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

I. ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΣ ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΡΩΜΑΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

- Γένεση της φιλοσοφίας. Σοφιστές και οι αντινομίες του σχετικισμού (1)

- Γένεση της φιλοσοφίας. Σοφιστές και οι αντινομίες του σχετικισμού (2)

- Σωκράτης και η ανανέωση της ηθικής φιλοσοφίας

- Πλάτων και η ιδανική πολιτεία (1)

- Πλάτων και η ιδανική πολιτεία (2)

- Αριστοτέλης και η πολιτική αρετή (1)

- Αριστοτέλης και η πολιτική αρετή (2)

- Φυσικό δίκαιο στην ελληνιστική και ρωμαϊκή εποχή

II. ΦΥΣΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΟΣ ΘΕΤΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 20ο ΚΑΙ 21ο ΑΙΩΝΑ

- Διαφοροποίηση φιλοσοφίας του δικαίου και γενικής θεωρίας του δικαίου στον 20ο και 21ο αιώνα

- Νομική αποφασιοκρατία (Carl Schmitt) και νομικός θετικισμός (Hans Kelsen)

- Αναβίωση του φυσικού δικαίου μετά τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο

- Νομική κανονοκρατία (Hans Kelsen) και κοινωνιολογική θεωρία του δικαίου (Niklas Luhmann)

ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ

Το μάθημα Υποχρεωτικό Επιλογής παρουσιάζει γενικά τη διαδρομή της σκέψης του Michel Foucault και ειδικά τη σταδιακή συγκρότηση της έννοιας βιοπολιτικής. Η διανοητική πορεία του Foucault εξετάζεται στο πλαίσιο του «δομισμού» και του «μεταδομισμού» μέσω μιας σειράς ρητών ή υπόρρητων συγκλίσεων και αποκλίσεων σε σχέση με άλλους σύγχρονους του στοχαστές. Στο επίκεντρο τίθεται η φουκωκική μέθοδος, καθώς και τα τυφλά σημεία και οι αντιφάσεις της. Συγκεκριμένα, έμφαση δίνεται στη συσχέτιση βιοπολιτικής και θανατοπολιτικής, αναλύεται το κομβικό ζήτημα της «αντίστασης» και της «μικρο-αντίστασης», ενώ, τέλος, συζητείται το ερώτημα των ίδιων των ορίων της παραδειγματικής ανάλυσης ως προς την πρόσληψη του έργου του στον καιρό μας. Το μάθημα αποσκοπεί τόσο στην εξοικείωση των φοιτητριών/τών με τη βιοπολιτική και μιας πλειάδας σχετικών εννοιολογήσεων, όσο και με τους τρόπους με τους οποίους τίθεται, δομείται, τεκμηριώνεται και αναπτύσσεται, στην περίπτωση του Foucault, ένα φιλοσοφικό ερώτημα.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

Ένα από τους κύριους στόχους του μαθήματος είναι η εξέταση του ρόλου που έχει διαδραματίσει η έννοια του «φύλου» σε ορισμένες από τις κυριότερες πολιτικές φιλοσοφικές παραδόσεις, όπως αυτές του κοινωνικού συμβολαίου, φιλελευθερισμού, ρεπουμπλικανισμού, σοσιαλισμού/μαρξισμού, κριτικής και μεταδομιστικής θεωρίας. Έμφαση δίνεται σε σημαντικά κείμενα γυναικών φιλοσόφων και πολιτικών θεωρητικών από τον 18ο έως τον 21ο αιώνα, των οποίων οι προβληματισμοί σχετικά με το φύλο και τα δικαιώματα των γυναικών θεωρούνται κλασικά κείμενα της πολιτικής φιλοσοφίας: η ενότητα αυτή περιλαμβάνει κείμενα όπως αυτά των Mary Wollstonecraft, John Stuart Mill, Simone de Beauvoir, Hannah Arendt και Judith Butler. Επίσης, εκτε-

ταμένη προσοχή δίνεται στις σύγχρονες συζητήσεις και τις μορφές που η φεμινιστική πολιτική φιλοσοφία έχει λάβει σήμερα. Εξετάζονται διάφορες θεωρήσεις για τη φύση του φύλου, για τη σχέση κοινωνικού και βιολογικού φύλου, καθώς και τη σχέση του με τη σεξουαλικότητα, τη φυλή και την τάξη. Το μάθημα εστιάζει επίσης στη διερώτηση για το πώς διατυπώθηκαν ιστορικά οι διεκδικήσεις ίσων δικαιωμάτων από «εκείνες που δεν είχαν δικαιώματα», καθώς και στους τρόπους με τους οποίους έχει μετασχηματιστεί η αντίληψη αυτών των διεκδικήσεων με την πάροδο του χρόνου. Τέλος, το μάθημα δίνει προσοχή στο ρόλο του φύλου στη σύγχρονη πολιτική θεωρία, εστιάζοντας σε συζητήσεις σχετικά με τη δικαιοσύνη και την οικογένεια, την έμφυλη βία, την πορνογραφία, την πορνεία, τα συμβόλαια παρένθετης μητρότητας, τη χρήση της μαντήλας στη δημόσια σφαίρα και την πολυπολιτισμικότητα. Το μάθημα Επιλογής παρουσιάζει την άνοδο των φιλοσοφικών κινημάτων και ερευνών σχετικά με τις έμφυλες ταυτότητες και ταυτοποιήσεις, τη φεμινιστική επιστημολογία, τη θεωρία Queer, τις σύγχρονες μελέτες της αναπαράστασης του φύλου στις συλλογικότητες και τις οντολογικές συνεπαγωγές τους. Το μάθημα προσφέρεται και στην ειδικέυση «Ιστορία της φιλοσοφίας και των Ιδεών».

ΘΕΩΡΙΕΣ ΟΥΤΟΠΙΑΣ

Παρότι η λέξη Ουτοπία είναι συνδεδεμένη με τον Τόμας Μορ, κείμενα που εμπίπτουν στην ουτοπική γραμματεία εντοπίζονται από την αρχαιότητα ήδη και αποτελούν παράγωγα πολλών διαφορετικών πολιτισμών. Τα κείμενα αυτά, πέρα από διανοητικά πειράματα, αποτελούν συχνά συμπαγείς πολιτικές προτάσεις. Ένα ουτοπικό σχέδιο μπορεί να γραφεί ή και να διαβαστεί ως ευτοπικό ή δυστοπικό, ανάλογα με τις προθέσεις του συγγραφέα και την πρόσληψη των αναγνωστών. Στο μάθημα επιχειρείται η προσέγγιση του ουτοπικού στοχασμού υπό το πρίσμα της πολιτικής φιλοσοφίας, αξιοποιώντας παράλληλα ερευνητικά και ερμηνευτικά εργαλεία από τη λογοτεχνία, τη θρησκεία και τις κοινωνικές επιστήμες.

ΘΕΩΡΙΕΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ

Το κοινωνικό συμβόλαιο ως νέα μορφή πηγής νομιμοποίησης της πολιτικής εξουσίας. Το συμβόλαιο και η παράδοση του φυσικού δικαίου στη νεωτερικότητα. Προσέγγιση των θεωρήσεων του Thomas Hobbes, John Locke, Jean-Jacques Rousseau. Η αμφισβήτηση των πολιτικών θεωρήσεων σχετικά με την «υπόθεση» του συμβολαίου από τον David Hume και η αναγωγή του συμβολαίου σε πρόταγμα και ρυθμιστική ιδέα από τον Kant. Η σημασιοδότηση του λοκιανού συμβολαίου στο πλαίσιο του συνταγματισμού της Hannah Arendt. Το μάθημα Επιλογής εξετάζει τις διαφορές θεωριών συμβολαίου που αναδύθηκαν στην πολιτική φιλοσοφία, ιδίως στον αγγλικό εμπειρισμό και τον Ρουσσώ. Η μελέτη των εν λόγω θεωριών θα εξετασθεί σε αντιδιαστολή με άλλες πολιτικές θεωρίες.

ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

Με βάση ένα σώμα φιλοσοφικών, κοινωνιολογικών, ιστορικών αλλά και ανθρωπολογικών κειμένων, το μάθημα αποσκοπεί αρχικά στον προσδιορισμό των εννοιών

«κοσμοπολιτισμός» και «παγκοσμιοποίηση» και, στη συνέχεια, στη διερεύνηση των σχέσεων και των εντάσεων που αναπτύσσονται μεταξύ τους. Οι δυνάμεις της παγκόσμιας δικτύωσης, της ψηφιακής διαμεσολάβησης, των διεθνοποιημένων αγορών και των πληθυσμιακών ροών δημιουργούν ένα νέο έδαφος και θέτουν καινούριες προκλήσεις στο κοσμοπολιτικό ιδεώδες, οι ρίζες του οποίου ανάγονται στην αρχαιότητα. Υπ' αυτές τις συνθήκες, θεμελιώδη στοιχεία του κοσμοπολιτισμού, όπως η ηθική και η πολιτική της φιλοξενίας, το άνοιγμα στην ετερότητα και η ανάληψη της ευθύνης για τις πράξεις μας οφείλουν να βρεθούν εκ νέου στο επίκεντρο της φιλοσοφικής σκέψης.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ

Το μάθημα Επιλογής στοχεύει να εξοικειώσει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές με έναν από τους πιο ανερχόμενους και αναπτυσσόμενους διεπιστημονικούς κλάδους, στο πλαίσιο του οποίου τίθενται εξαιρετικά σημαντικά και καινοφανή ερωτήματα. Τα ερωτήματα αυτά άπτονται της καθημερινής ζωής των σύγχρονων πολιτών ανά τον κόσμο και απαιτούν σύνθετη προσέγγιση, αφού όλα εξαρτώνται από ποικίλες φιλοσοφικές, πολιτικές, ηθικές, νομικές, κοινωνικές παραμέτρους. Το μάθημα θα αναδείξει την βιοηθική ως έναν σπουδαίο κλάδο της Εφαρμοσμένης Φιλοσοφίας, ο οποίος δεν αφορά μόνο όσους έχουν κάνει εξειδικευμένες σπουδές φιλοσοφίας, αλλά αντιθέτως αφορά άμεσα όλη την κοινωνία. Σκοπός της διδασκαλίας είναι να καταδείξει τον πρακτικό χαρακτήρα αυτού του κλάδου, την αναγκαιότητά του στις σύγχρονες παγκοσμιοποιημένες κοινωνίες και ασφαλώς τη συμβολή του στην κατανόηση και αντιμετώπιση προκλήσεων που απασχολούν όλους τους πολίτες. Περιεχόμενο: Κριτική προσέγγιση των σχέσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με τις ηθικές - βιοηθικές - περιβαλλοντικές προκλήσεις της εποχής - αποσαφήνιση βασικού εννοιολογικού πλαισίου (δικαιώματα, καθήκοντα, ελευθερία, αυτονομία, Ηθική, Θεωρητική Ηθική, Εφαρμοσμένη Ηθική, Βιοηθική, Ιατρική Ηθική) - προϊστορία και βασικά φιλοσοφικά ορόσημα της θεμελίωσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων - γεγονότα-σταθμοί κατά τον 20ο αιώνα - η ανάδυση της Βιοηθικής και τα ανθρώπινα δικαιώματα - φιλοσοφικά ερωτήματα και εμπόδια ως προς την προέλευση και τη θεμελίωσή τους - πρόσφατες εξελίξεις στη βιοτεχνολογία και την ιατρική - η αποκωδικοποίηση του ανθρώπινου γονιδιώματος - ζητήματα αναπαραγωγής και αναπαραγωγικής αυτονομίας - το ζήτημα των μεταμοσχεύσεων (πώληση, αγορά, δωρεά, το status του σώματος) - ισχυροποίηση υπαρκτών δικαιωμάτων και δημιουργία νέων - νομικές, πολιτικές, ηθικές και επιστημονικές παράμετροι.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Πολιτική και Πολιτισμός. Σχέσεις φιλοσοφίας και οικονομίας. Ιστορική αναδρομή. (-Γενικό Πλαίσιο των οικονομικών θεωριών -Μερκαντισμός και Φυσιοκράτες - Adam Smith, Condorcet, και οι αρχές του μοντέρνου κόσμου -Η Σχολή του Ricardo, η σχέση με τον Marx -Νεοκλασικό υπόδειγμα και ωφελιμισμός -Η προσπάθεια για μια τρίτη οικονομική, κοινωνική και πολιτική επιλογή.)

Ειδίκευση: ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΗΘΙΚΗ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΗΘΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ

Στόχος του Υποχρεωτικού μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τα κύρια πεδία και τις προβληματικές των σύγχρονων ηθικών θεωριών.

- Οι φοιτητές θα πρέπει να εξοικειωθούν με τα πολλαπλά ζητήματα με τα οποία επιχειρούν να ασχοληθούν οι σύγχρονες ηθικές θεωρίες.

- Ζητήματα που αφορούν την διαδικασία λήψης αποφάσεων θα εξετασθούν τόσο θεωρητικά όσο και με διαδραστικούς τρόπους.

- Θα γίνει μελέτη της προέλευσης και της τελικής διαμόρφωσης των αρχών που διέπουν τις σύγχρονες ηθικές θεωρίες, καθώς και της επίδρασής τους στην έρευνα, σε άλλα πεδία της εφαρμοσμένης ηθικής, αλλά ιδίως στην διαμόρφωση του πλέγματος καθηκόντων και δικαιωμάτων των ηθικών προσώπων.

- Θα επισημανθεί η ανάγκη φιλοσοφικής - ιδίως, ηθικής - κατάρτισης των ερευνητών και των επιστημόνων ώστε να μπορούν να αντιμετωπίζουν τα ηθικά διλήμματα στην πράξη.

ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΗΘΙΚΗ

Στόχος του Υποχρεωτικού μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τους κλάδους της εφαρμοσμένης ηθικής με ιδιαίτερη έμφαση στη βιοηθική.

- Οι φοιτητές θα πρέπει να αναγνωρίζουν τα διαφορετικά πεδία της εφαρμοσμένης ηθικής και να έχουν μια εποπτεία των ιδιαίτερων προβλημάτων που αντιμετωπίζονται στο πλαίσιο τους αλλά και να εξοικειωθούν με τα πολλαπλά θέματα τα οποία επιχειρεί να ρυθμίσει η βιοηθική.

- Θα επισημανθούν τα δικαιώματα (ανθρώπινα και ηθικά) ως θεμέλιο τόσο της εφαρμοσμένης ηθικής όσο και της βιοηθικής.

- Η συναίνεση του ενημερωμένου ατόμου θα γίνει κατανοητή ως προς την κομβική της σημασία για τη στροφή της κλινικής ηθικής από το Ιπποκρατικό αγαθοπρακτικό μοντέλο στο σύγχρονο μοντέλο βιοηθικής που δίδει προτεραιότητα στην ενημέρωση και την απόφαση του ασθενούς.

- Η ευθανασία θα αναλυθεί ως προς την προβληματική της η οποία την καθιστά πεδίο 'θερμών' ακόμη διενέξεων στο βιοηθικό αλλά και το νομικό πλαίσιο.

- Ζητήματα που αφορούν τη διαδικασία λήψης των αποφάσεων όπως στην περίπτωση της ευθανασίας, των εκ των προτέρων οδηγιών του ασθενούς σε περίπτωση αδυναμίας επικοινωνίας με τους θεράποντες θα εξετασθούν τόσο θεωρητικά όσο και με διαδραστικούς τρόπους.

- Θα γίνει μελέτη της προέλευσης και της τελικής διαμόρφωσης των αρχών της βιοηθικής και της επίδρασής τους στη θεραπευτική φροντίδα και την έρευνα αλλά και στα άλλα πεδία της εφαρμοσμένης ηθικής

- Θα επισημανθεί η ανάγκη βιοηθικής εκπαίδευσης των επιστημόνων για να μπορούν να αντιμετωπίσουν τα ηθικά διλήμματα στην πράξη.

- Πέραν της βιοηθικής θα εξετασθούν και τα ειδικά πεδία της Περιβαλλοντικής ηθικής, της ηθικής των Ζώων, και της ηθικής του Πολέμου, το ηθικό ζήτημα της

φτώχειας, η επιχειρηματική ηθική, ο φεμινισμός και οι γενετικές παρεμβάσεις και θα δοθεί βιβλιογραφία για περαιτέρω εμβάθυνση.

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ - ΗΘΙΚΗ

Το μάθημα είναι Υποχρεωτικό. Στόχος του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες, βασική γνώση για το πρόγραμμα και τη φιλοσοφία της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) καθώς και τις ηθικές και κοινωνικές διαστάσεις της ραγδαίας και ενδεχομένως ανεξέλεγκτης τεχνολογικής εξέλιξης των ευφυών μηχανών. Παράλληλα, αποσαφηνίζοντας τους σχετικούς όρους που χρησιμοποιούνται πλέον ευρύτατα στον δημόσιο διάλογο και ταξινομώντας τα ηθικά ζητήματα που εγείρονται, θα μπορούν να έχουν μια σφαιρική αρχική εικόνα του συγκεκριμένου γνωστικού πεδίου. Με το πέρας των μαθημάτων οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να κατανοούν τα ζητήματα που απασχολούν την σύγχρονη ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία, να διακρίνουν τα ηθικά και γενικότερα τα φιλοσοφικά προβλήματα από συχνά ψευδοπροβλήματα που προκύπτουν στην δημόσιο λόγο και να συνεισφέρουν ενεργά στον διάλογο για ζητήματα εφαρμοσμένης ηθικής της ΤΝ διακρίνοντας και αξιολογώντας τις διαστάσεις των επί μέρους προβλημάτων.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΗΘΙΚΗ Ι (Αρετοκρατία - Κλασικός Ηδονισμός)

Το μάθημα είναι Υποχρεωτικό Επιλογής. Εντάσσεται στο πεδίο της Θεωρητικής Ηθικής. Στόχος του μαθήματος είναι να εισαγάγει σε βασικές έννοιες της αρχαίας ελληνικής ηθικής, κυρίως στην έννοια της αρετής, με επίκεντρο αφενός την ηθική φιλοσοφία του Αριστοτέλη και αφετέρου τη στωική και την επικούρεια ηθική.

Μετά από εισαγωγή στην αρχαία ελληνική αρετολογία εξετάζεται η θεωρία του Αριστοτέλη για την αρετή, με πραγμάτευση των θεμελιωδών αρχών της ηθικής φιλοσοφίας του, με βάση το έργο του Ηθικά Νικομάχεια. Εν συνεχεία, εξετάζονται οι θεωρίες των στωικών και του Επίκουρου για την αρετή και την ηδονή, μέσα από τα σωζόμενα έργα είτε αποσπάσματα έργων τους, με συνεξέταση των κύριων αρχών της ηθικής φιλοσοφίας τους. Τέλος, διερευνάται η συνάφεια στοιχείων των θεωριών αυτών με θέσεις και πορίσματα σύγχρονων επιστημών όπως οι νευροεπιστήμες.

Πριν από την πραγμάτευση του στοχασμού κάθε φιλοσόφου γίνεται κατατοπιστική εισαγωγή στους άξονες της σκέψης του, καθώς και στο κοινωνικό, πολιτικό και ευρύτερο πολιτισμικό πλαίσιο της εποχής του.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΗΘΙΚΗ - ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Το Υποχρεωτικό Επιλογής μάθημα αφορά στην κριτική μελέτη των εννοιών που ορίζουν τις σχέσεις ανάμεσα στον άνθρωπο και το μη ανθρώπινο περιβάλλον, στην ηθική αποτίμηση της ανθρώπινης συμπεριφοράς προς τα ζώα και στη μελέτη απόδοσης δικαιωμάτων σε αυτά. Οι σπουδαστές εισάγονται στην Περιβαλλοντική Ηθική ως σύγχρονο κλάδο της Εφαρμοσμένης Ηθικής.

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η παρουσίαση της ιστορικής εξέλιξης της Περιβαλλοντικής Ηθικής, η παρουσίαση των μειζόνων ρευμάτων αυτής (π.χ. Βαθιά Οικολογία, Οικοφεμινισμός κ.α.), η ανάλυση συγκεκριμέ-

νων περιβαλλοντικών θεμάτων (π.χ. Κλιματική Αλλαγή, Περιβαλλοντική Δικαιοσύνη κ.α.), καθώς και η παρουσίαση θεμάτων που σχετίζονται με την ηθική μεταχείριση και τα δικαιώματα των ζώων.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΗΘΙΚΗ ΙΙ (Συνεπειοκρατία - Δεοντοκρατία)

Στόχος του Υποχρεωτικού Επιλογής μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τα κύρια πεδία και τις προβληματικές της θεωρητικής ηθικής.

- Οι φοιτητές θα πρέπει να αναγνωρίζουν τα διαφορετικά πεδία της ηθικής, ήτοι της θεωρητικής, της μεταθρησκείας, και της εφαρμοσμένης ηθικής, και να έχουν μια εποπτεία των ιδιαίτερων προβλημάτων που αντιμετωπίζονται στο πλαίσιο τους αλλά και να εξοικειωθούν με τα πολλαπλά θέματα τα οποία επιχειρεί να ρυθμίσει η ηθική φιλοσοφία.

- Θα επισημανθούν τα ηθικά δικαιώματα ως θεμέλιο της εφαρμοσμένης, όσο και της θεωρητικής ηθικής.

- Ζητήματα που αφορούν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων θα εξετασθούν τόσο θεωρητικά όσο και με διδραστικούς τρόπους.

- Θα γίνει μελέτη της προέλευσης και της τελικής διαμόρφωσης των αρχών της ηθικής και της επίδρασής τους στην έρευνα, σε άλλα πεδία της εφαρμοσμένης ηθικής, αλλά ιδίως στην διαμόρφωση του πλέγματος καθηκόντων και δικαιωμάτων των ηθικών προσώπων.

- Θα επισημανθεί η ανάγκη φιλοσοφικής - ιδίως, ηθικής - κατάρτισης των ερευνητών και των επιστημόνων ώστε να μπορούν να αντιμετωπίζουν τα ηθικά διλήμματα στην πράξη.

ΔΕΟΝΤΙΚΗ ΛΟΓΙΚΗ

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του Υποχρεωτικού Επιλογής μαθήματος, κάθε φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να κατανοήσει και να εξηγήσει τα ακόλουθα:

- Τα κίνητρα που οδήγησαν στην ανάπτυξη της δεοντικής λογικής, ειδικότερα τα γνωστότερα από τα δεοντικά παράδοξα

- Τα τυπικά συστήματα που έχουν προταθεί και μελετηθεί για τη θεμελίωση και ανάπτυξη της δεοντικής λογικής

- Εφαρμογές της δεοντικής λογικής στην επιχειρηματολογία που χρησιμοποιείται για ηθικά και νομικά ζητήματα.

ΗΘΙΚΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΔΙΚΑΙΟ

Το μάθημα Υποχρεωτικό Επιλογής θα εξετάζει τις σχέσεις Ηθικής, Πολιτικής και Δικαίου με σκοπό να διευρύνει τους τρόπους κατανόησης και παρέμβασης της Εφαρμοσμένης Ηθικής. Οι πολιτικές θεωρίες και οι θεωρίες δικαίου θα συνδυάζονται έτσι με τις θεωρίες της Ηθικής φιλοσοφίας.

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΒΙΟΗΘΙΚΗ

Το μάθημα είναι Υποχρεωτικό Επιλογής. Το μάθημα στοχεύει να εξοικειώσει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές με έναν από τους πιο ανερχόμενους και αναπτυσσόμενους διεπιστημονικούς κλάδους, στο πλαίσιο του οποίου τίθενται εξαιρετικά σημαντικά και καινοφανή ερωτήματα. Τα ερωτήματα αυτά άπτονται της καθημερινής ζωής των σύγχρονων πολιτών ανά τον κόσμο και απαιτούν σύνθετη προσέγγιση, αφού όλα εξαρτώνται από ποικίλες φιλοσοφικές, πολιτικές, ηθικές, νομικές, κοινωνικές

παραμέτρους. Το μάθημα θα αναδείξει την βιοηθική ως έναν σπουδαίο κλάδο της Εφαρμοσμένης Φιλοσοφίας, ο οποίος δεν αφορά μόνο όσους έχουν κάνει εξειδικευμένες σπουδές φιλοσοφίας, αλλά αντιθέτως αφορά άμεσα όλη την κοινωνία. Σκοπός της διδασκαλίας είναι να καταδείξει τον πρακτικό χαρακτήρα αυτού του κλάδου, την αναγκαιότητά του στις σύγχρονες παγκοσμιοποιημένες κοινωνίες και ασφαλώς τη συμβολή του στην κατανόηση και αντιμετώπιση προκλήσεων που απασχολούν όλους τους πολίτες.

ΜΕΤΑΗΘΙΚΗ

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος Επιλογής οι φοιτητές θα μπορούν να:

- Εμβαθύνουν στην προβληματική της βαθύτερης στήριξης και δικαιολόγησης της κανονιστικής ηθικής,
- χειρίζονται με επάρκεια έννοιες της μεταηθικής που αναφέρονται στη σημασιολογική, γνωσιολογική και οντολογική θεώρηση της ηθικής διάστασης,
- αποτιμούν συγκριτικά τα διαφορετικά ρεαλιστικά και αντιρεαλιστικά μοντέλα στο χώρο της μεταηθικής και να ανασυγκροτούν με κριτικό πνεύμα την αναπτυσσόμενη σχετική επιχειρηματολογία που τα στηρίζει,
- κατανοούν την έννοια του ηθικισμού και να τη διακρίνουν από την υιοθέτηση της ηθικής στάσης ζωής
- συνειδητοποιούν τη σημασία της οριοθέτησης της ηθικής σε σχέση με άλλα πεδία κανονιστικής σκέψης που καθοδηγεί την πράξη,
- κατανοούν τις διαφορές μεταξύ των κανονιστικών αρχών στο χώρο της ηθικής και εκείνων στο χώρο του δικαίου, της πολιτικής, της οικονομίας, της επιστήμης, της θρησκείας και της αισθητικής/τέχνης,
- διαθέτουν μια γενική εποπτεία των συζητήσεων στο χώρο της σύγχρονης μεταηθικής, ιδιαίτερα από τη σκοπιά της αναλυτικής φιλοσοφίας.

ΒΙΟΗΘΙΚΗ - ΙΑΤΡΙΚΗ ΗΘΙΚΗ

Στόχος του μαθήματος Επιλογής είναι οι φοιτητές να:

- Έχουν αποδεδειγμένα γνώση και κατανόηση του τι είναι και πως λειτουργούν η ιατρική δεοντολογία και η βιοηθική.

- Αποκτούν την ικανότητα να απαντούν σε συγκεκριμένα, συναφή ερωτήματα αναπτύσσοντας τις ιδέες τους στο πλαίσιο επιστημονικής εργασίας, μετά από έρευνα και μελέτη βιβλιογραφίας και με συγκροτημένη επιχειρηματολογία.

- Είναι σε θέση να κοινοποιούν με σαφήνεια και καθαρότητα τα συμπεράσματά τους αλλά και τη γνώση και το σκεπτικό στο οποίο αυτά βασίζονται, σε εξειδικευμένο ή ευρύ κοινό

- Είναι σε θέση να χρησιμοποιούν την γνώση τους για επίλυση προβλημάτων συναφών προς το γνωστικό πεδίο τους εντός ενός ευρύτερου και διεπιστημονικού πλαισίου.

- Έχουν την ικανότητα να συνδυάζουν γνώσεις για να διατυπώνουν κρίσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν προβληματισμό επί κοινωνικών ή ηθικών ευθυνών, που συνδέονται με την εφαρμογή της γνώσης και των κρίσεων τους

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ: KANT

Το μάθημα Επιλογής διερευνά τον ηθικό στοχασμό του Immanuel Kant, ενώ εστιάζει σε μια προσεκτική ανά-

γνωση του καθοριστικού του έργου για την ιστορία της ηθικής φιλοσοφίας. Ο Kant υποστηρίζει, μεταξύ άλλων, ότι το να ενεργούμε ηθικά είναι ταυτόχρονα απαίτηση του ορθού λόγου και προϋπόθεση για την ελευθερία μας, έτσι ώστε η ηθικά εσφαλμένη δράση είναι ταυτόχρονα ανορθόλογη και ένα είδος δουλείας. Προσοχή θα δοθεί επίσης σε μερικά από τα άλλα κείμενα του Kant σχετικά με την ηθική, όπως και με την αισθητική. Μέσα από την ανάγνωση αυτών των κειμένων, οι φοιτήτριες/ές θα αποκτήσουν μια κριτική κατανόηση της καντιανής προσέγγισης σε ζητήματα της ηθικής, της ελευθερίας και της αυτονομίας.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ: ΩΦΕΛΙΜΙΣΜΟΣ

Στόχος του μαθήματος Επιλογής είναι η εις βάθος γνώση εκ μέρους των φοιτητών των κυριότερων θέσεων της ηθικής παράδοσης του Ωφελιμισμού.

- Οι φοιτητές θα πρέπει να αναγνωρίζουν τα κεντρικά ηθικά διλήμματα που σχετίζονται με την ηθική παράδοση του Ωφελιμισμού.

- Ζητήματα που αφορούν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων θα εξετασθούν τόσο θεωρητικά όσο και με διδραστικούς τρόπους.

- Θα μελετηθούν οι κεντρικές αβελτηρίες και τα αδιέξοδα του Ωφελιμισμού, καθώς και οι σημαντικότερες προτάσεις για την υπέρβασή τους.

- Θα επισημανθεί η ανάγκη της εξοικείωσης των ερευνητών και των επιστημόνων με τις κεντρικές θέσεις του Ωφελιμισμού ώστε να μπορούν να αντιμετωπίζουν ηθικά διλήμματα στην πράξη.

ΗΘΙΚΗ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Το μάθημα Επιλογής εξειδικεύει τα γενικότερα ερωτήματα που αφορούν την ηθική στα ερωτήματα που αφορούν τον πόλεμο και τα ηθικά ζητήματα που ανακύπτουν σε σχέση με τις πολεμικές επιχειρήσεις, τους αμάχους, τα ανθρώπινα δικαιώματα.

- Το μάθημα προϋποθέτει βασικές γνώσεις ηθικής φιλοσοφίας και ταυτόχρονα προσφέρει την ευκαιρία για πρωτοτυπία στην ανάπτυξη και την εφαρμογή αυτών των γνώσεων σε συγκεκριμένα ερωτήματα.

- Τα ζητήματα γύρω από τον πόλεμο, διαμορφώνουν το αναγκαίο «άγνωστο περιβάλλον» για την επίλυση προβλημάτων και την εφαρμογή των γενικών ηθικών κατευθύνσεων.

- Τα θέματα που συζητούνται στο μάθημα απαιτούν τον συνδυασμό γνώσεων και τον χειρισμό περίπλοκων και σύνθετων ηθικών ερωτημάτων και περιλαμβάνουν προβληματισμό επί ηθικών και κοινωνικών ευθυνών.

- Η αναμέτρηση με τις απαιτήσεις του μαθήματος απαιτεί από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές να κοινοποιούν με σαφήνεια και καθαρότητα τα συμπεράσματά τους αλλά και τη γνώση και το σκεπτικό στο οποίο αυτά βασίζονται και λογικές παραδοχές στα οποία στηρίζονται, τόσο σε εξειδικευμένο όσο και σε μη εξειδικευμένο κοινό.

- Ως εκ τούτου το μάθημα αυτό ικανοποιεί τη βασική συνθήκη να δείξει ότι διαθέτουν τις απαραίτητες μαθησιακές δεξιότητες που τους επιτρέπουν να συνεχίσουν τις σπουδές τους με τρόπο σε μεγάλο βαθμό αυτοδύναμο ή και αυτόνομο.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ

Το μάθημα Επιλογής προσφέρεται από κοινού με την ειδίκευση της Ιστορίας της Φιλοσοφίας και των Ιδεών.

Άρθρο 8

Εξετάσεις και αξιολόγηση μεταπτυχιακών φοιτητών/τριων

8.1 Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους δι-αρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας και τρεις (3) εβδομάδες εξετάσεων. Τα μαθήματα του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου εξετάζονται επαναληπτικώς κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου.

8.2 Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.

8.3 Η παρακολούθηση των μαθημάτων κ.λπ. είναι υποχρεωτική. Ένας μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια θεωρείται ότι έχει παρακολουθήσει κάποιο μάθημα (και επομένως έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις) μόνο αν έχει παρακολουθήσει τουλάχιστον το 75% των ωρών του μαθήματος. Σε αντίθετη περίπτωση, ο μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια υποχρεούται να παρακολουθήσει εκ νέου το μάθημα κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος. Σε περίπτωση που το ποσοστό απουσιών φοιτητή/τρια ξεπερνά το 75% στο σύνολο των μαθημάτων, τίθεται θέμα διαγραφής του. Το εν λόγω θέμα εξετάζεται από τη Σ.Ε., η οποία γνωμοδοτεί σχετικά στη Συνέλευση του Τμήματος.

8.4 Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και η επίδοσή τους στα μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται στο τέλος κάθε εξαμήνου με εκπόνηση γραπτών εργασιών ή γραπτές ή προφορικές εξετάσεις και εξασφαλίζεται υποχρεωτικά το αδιάβλητο της διαδικασίας. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 1-10. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται από τον διδάσκοντα και αποστέλλονται στη Γραμματεία του ΠΜΣ και του Τμήματος μέσα σε τέσσερις (4) εβδομάδες το αργότερο από την εξέταση του μαθήματος ή από τη λήξη της περιόδου υποβολής εργασιών σε περίπτωση εξέτασης με γραπτές εργασίες. Σε περίπτωση που κατ'επανάληψη σημειώνεται υπέρβαση του ανωτέρω ορίου από διδάσκοντα/ουσα, ο/η Διευθυντής/ντρια του Π.Μ.Σ. ενημερώνει σχετικά τη Συνέλευση του Τμήματος.

8.5 Η διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων γίνεται με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

8.6 Δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι για την αξιολόγηση φοιτητών/τριών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μετά από απόφαση της Σ.Ε και εισήγηση της επιτροπής ΑμεΑ του Τμήματος και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές οδηγίες της Μονάδας Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία.

8.7 Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών των προγραμμάτων σπουδών δεύτερου κύκλου που οργανώνονται με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δύναται να

πραγματοποιείται με εξ αποστάσεως εξετάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

8.8 Στις περιπτώσεις ασθένειας ή ανάρρωσης από βαριά ασθένεια συνιστάται ο/η διδάσκων/ουσα να διευκολύνει, με όποιον τρόπο θεωρεί ο/η ίδιος/α πρόσφορο, τον/την φοιτητή/τρια (π.χ. προφορική εξ αποστάσεως εξέταση). Κατά τις προφορικές εξετάσεις ο/η διδάσκων/ουσα εξασφαλίζει ότι δεν θα παρευρίσκεται μόνος του/της με τον/την εξεταζόμενο/η φοιτητή/τρια.

8.9 Μαθήματα στα οποία κάποιος δεν έλαβε προβιβάσιμο βαθμό, οφείλει να τα επαναλάβει.

8.10 Διόρθωση βαθμού επιτρέπεται, εφόσον έχει επιλοχωρήσει προφανής παραδρομή ή αθροιστικό σφάλμα, ύστερα από έγγραφο του/της αρμόδιου διδάσκοντα/ουσας και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

8.11 Αν ο φοιτητής/τρια αποτύχει περισσότερες από τρεις (3) φορές στο ίδιο μάθημα, ακολουθείται η διαδικασία που ορίζει η ισχύουσα νομοθεσία.

8.12 Τα γραπτά φυλάσσονται υποχρεωτικά και με επιμέλεια του υπεύθυνου του μαθήματος για δύο (2) χρόνια. Μετά την πάροδο του χρόνου αυτού τα γραπτά παύουν να έχουν ισχύ και με ευθύνη της Συνέλευσης του Τμήματος συντάσσεται σχετικό πρακτικό και καταστρέφονται - εκτός αν εκκρεμεί σχετική ποινική, πειθαρχική ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική διαδικασία.

8.13 Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα που έχει κάθε μάθημα στο πρόγραμμα σπουδών και η οποία εκφράζεται με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων (ECTS). Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) του μαθήματος αποτελεί ταυτόχρονα και τον συντελεστή βαρύτητας αυτού του μαθήματος. Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος με τον αντίστοιχο αριθμό των πιστωτικών μονάδων (του μαθήματος) και το συνολικό άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση του τίτλου. Ο υπολογισμός αυτός εκφράζεται με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$\text{Βαθμός πτυχίου/διπλώματος} = \left(\sum_{k=1}^N \text{BM}_k \cdot \text{ΠΜ}_k \right) / \Sigma \text{ΠΜ}$$

όπου:

N = αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

BM_k = βαθμός του μαθήματος k

ΠΜ_k = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος k

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

Για την απόκτηση Δ.Μ.Σ. κάθε μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των υποχρεωτικών και τον απαιτούμενο αριθμό των επιλεγόμενων από τα προσφερόμενα μαθήματα του Π.Μ.Σ. ή/και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, συγκεντρώνοντας έτσι ενενήντα (90) ECTS για τις ελληνόφωνες ειδικεύσεις, και εβδομήντα πέντε (75) ECTS για την εντατική αγγλόφωνη ειδίκευση, στην οποία η διπλωματική είναι υποχρεωτική.

Άρθρο 9

Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας

9.1 Η ανάθεση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (ΜΔΕ), (αν αυτή επιλεγθεί στην περίπτωση των ελληνόφωνων ειδιεύσεων), γίνεται στο τέλος του δεύτερου εξαμήνου των σπουδών.

9.2 Η ΜΔΕ πρέπει να είναι ατομική, πρωτότυπη, να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να συντάσσεται σύμφωνα με τις οδηγίες συγγραφής που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του κάθε Π.Μ.Σ.

9.3 Ύστερα από αίτηση του/της υποψηφίου/ας στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο/η επιβλέπων/ουσα και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, η ΣΕ ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο/η επιβλέπων/ουσα. Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι η ελληνική, η αγγλική ή η γαλλική και ορίζεται μαζί με τον ορισμό του θέματος.

9.4 Ο τίτλος της εργασίας μπορεί να οριστικοποιηθεί κατόπιν αίτησης του/ης φοιτητή/τριας και σύμφωνης γνώμης του/ης επιβλέποντος/ουσας προς τη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. Στην αίτηση πρέπει να υπάρχει και συνοπτική δικαιολόγηση της αλλαγής.

9.5 Για να εγκριθεί η εργασία ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής.

9.6 Ο/Η Επιβλέπων/ουσα και τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζονται από τις κατωτέρω κατηγορίες που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.:

α) Μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης,

β) ομότιμοι Καθηγητές ή αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενοι καθηγητές,

δ) εντεταλμένοι διδάσκοντες,

ε) επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές,

στ) ερευνητές και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες

ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να ανατίθεται η επιβλεψη διπλωματικών εργασιών και σε μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. του Τμήματος, που δεν έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

9.7 Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο «ΠΕΡΓΑΜΟΣ», σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ.

9.8 Εφόσον η Μ.Δ.Ε. περιέχει πρωτότυπα αποτελέσματα μη δημοσιευμένα, δύναται, κατόπιν αιτήσεως του/της επιβλέποντος/ουσας, η οποία συνυπογράφεται από τον/την μεταπτυχιακό φοιτητή/τρια, να δημοσιευθούν στην ιστοσελίδα μόνο οι περιλήψεις, και το πλήρες κείμενο να δημοσιευθεί αργότερα.

Άρθρο 10

Υποχρεώσεις και δικαιώματα μεταπτυχιακών φοιτητών/τριων

10.1 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, έως και τη λήξη τυχόν χορηγηθείσας παράτασης φοίτησης, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

10.2 Το Ίδρυμα εξασφαλίζει στους/ις φοιτητές/τριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία.

10.3 Το Γραφείο Διασύνδεσης του ΕΚΠΑ παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη φοιτητών σε θέματα σπουδών και επαγγελματικής αποκατάστασης (<https://www.career.uoa.gr/ypiresies/>).

10.4 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καλούνται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, συζητήσεις βιβλιογραφικής ενημέρωσης, επισκέψεις εργαστηρίων, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του Π.Μ.Σ., διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του Π.Μ.Σ. κ.ά.

10.5 Η Συνέλευση του Τμήματος Φιλοσοφίας, μετά την εισήγηση της Σ.Ε., δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριων εάν:

- Υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών,

- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στον παρόντα κανονισμό,

- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ., όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,

- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτωμάτων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,

- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης,

- υποβάλουν αίτηση διαγραφής οι ίδιοι.

10.6 Σε περίπτωση που μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια διαγραφεί από το Π.Μ.Σ., μπορεί να αιτηθεί χορήγηση βεβαίωσης για τα μαθήματα στα οποία έχει εξεταστεί επιτυχώς.

10.7 Οι φοιτητές/τριες μπορούν να συμμετέχουν σε διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριων, όπως το πρόγραμμα ERASMUS + ή CIVIS, κατά την κείμενη νομοθεσία. Στην περίπτωση αυτή ο μέγιστος αριθμός ECTS που μπορούν να αναγνωρίσουν είναι τριάντα (30). Η δυνατότητα αυτή παρέχεται μετά το Α' εξάμηνο σπουδών τους. Οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να κάνουν αίτηση προς τη Σ.Ε. και να ακολουθήσουν τους όρους του προγράμματος.

Το Π.Μ.Σ. μπορούν να το παρακολουθήσουν και φοιτητές/τριες από διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοι-

τητών/τριών, όπως το πρόγραμμα ERASMUS+, σύμφωνα με τις συναφθείσες συνεργασίες.

10.8 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες του Ε.Κ.Π.Α. δύνανται να εγγραφούν σε Π.Μ.Σ. του ίδιου ή άλλων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ή ερευνητικών προγραμμάτων συνεργασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

10.9 Είναι δυνατή η παράλληλη φοίτηση σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή σε δύο (2) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ίδιου ή άλλου Τμήματος, του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.

10.10 Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος/ουσας από τους/ις μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες (βλ. άρθρο 17).

10.11 Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες μπορούν να αιτηθούν την έκδοση παραρτήματος διπλώματος στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα.

10.12 Για τη συμμετοχή τους στο Π.Μ.Σ. «Φιλοσοφία» οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καταβάλλουν τέλη φοίτησης που ανέρχονται στο ποσό των 750 ευρώ ανά εξάμηνο για τις ελληνόφωνες ειδικεύσεις και στο ποσό των 850 ευρώ ανά εξάμηνο για την εντατική αγγλόφωνη ειδίκευση. Η καταβολή του τέλους γίνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου.

Άρθρο 11

Απαλλαγή διδασκτρων

11.1 Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης, οι φοιτητές/τριες Π.Μ.Σ., που πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια και τις προϋποθέσεις αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο Π.Μ.Σ. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι/ες φοιτητές/τριες δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών/τριων που εισάγονται στο Π.Μ.Σ. ανά ακαδημαϊκό έτος.

11.2 Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών/τριών των Π.Μ.Σ.. Η οικονομική κατάσταση υποψηφίου/ας σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής σε Π.Μ.Σ..

11.3 Δεν δικαιούνται απαλλαγή όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, ούτε οι πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε.

11.4 Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από τη Συνέλευση του Τμήματος και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης.

11.5 Εφόσον η ισχύουσα νομοθεσία θέτει ηλικιακό κριτήριο, συνιστάται, για λόγους χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης, ως ημερομηνία γέννησης των φοιτητών/τριών να θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης.

11.6 Τα μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π., που γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι σύμφωνα με τη διάταξη 4.3 του παρόντος κανονισμού, απαλλάσσονται από την καταβολή διδασκτρων.

11.7 Σε περίπτωση που φοιτούν ταυτόχρονα σε Π.Μ.Σ. του Ιδρύματος μέλη της ίδιας οικογένειας μέχρι β' βαθ-

μού συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας υπάρχει η δυνατότητα να παρέχεται μείωση στα καταβαλλόμενα τέλη φοίτησης κατά 50%.

Άρθρο 13

Υποδομή και χρηματοδότηση του ΠΜΣ

13.1 Για την εύρυθμη λειτουργία του Π.Μ.Σ. διατίθενται αίθουσες διδασκαλίας και σεμιναρίων, αμφιθέατρα εξοπλισμένα με οπτικοακουστικά μέσα και εργαστήρια του Τμήματος Φιλοσοφίας.

13.2 Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Π.Μ.Σ. γίνεται από τη Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφίας και τη Γραμματεία του ΠΜΣ.

13.3 Η χρηματοδότηση του Π.Μ.Σ. μπορεί να προέρχεται από:

α) Τέλη φοίτησης,

β) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,

γ) κληροδοτήματα,

δ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα,

ε) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

13.4 Η καταβολή των τελών φοίτησης πραγματοποιείται από τον ίδιο τον/την φοιτητή/τρια ή από τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του/της φοιτητή/τριας, εφόσον αυτό προβλέπεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

13.5 Η διαχείριση των πόρων των Π.Μ.Σ. του Α.Ε.Ι. πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Ε.Κ.Π.Α.

13.6 Οι πόροι των Π.Μ.Σ. κατανέμονται ως εξής:

α) Ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. για την οικονομική διαχείριση των Π.Μ.Σ. Όταν τα έσοδα του Π.Μ.Σ. προέρχονται από δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, κληροδοτήματα ή πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,

β) το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του Π.Μ.Σ. διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 14

Ανάθεση διδασκαλίας/διδάσκοντες στο Π.Μ.Σ.

14.1 Το διδακτικό έργο των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) ανατίθεται, κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων:

α) Μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης,

β) ομότιμους καθηγητές/τριες ή αφυπηρηθέντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενους/ες καθηγητές/τριες,

δ) εντεταλμένους/ες διδάσκοντες/ουσες,

ε) επισκέπτες καθηγητές/τριες ή επισκέπτες ερευνητές/τριες,

στ) ερευνητές και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,

ζ) επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

14.2 Όλες οι κατηγορίες διδασκόντων/ουσών δύνανται να αμείβονται αποκλειστικά από τους πόρους του Π.Μ.Σ. Δεν επιτρέπεται η καταβολή αμοιβής ή άλλης παροχής από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, καθορίζεται το ύψος της αμοιβής κάθε διδάσκοντος/ουσας. Ειδικώς οι διδάσκοντες/ουσες που έχουν την ιδιότητα μέλους Δ.Ε.Π. δύνανται να αμείβονται επιπρόσθετα για έργο που προσφέρουν προς το Π.Μ.Σ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 155 του ν. 4957/2022. Το τελευταίο εδάφιο εφαρμόζεται αναλογικά και για τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.Δι.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους.

14.3 Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύνανται να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος/ουσας του Π.Μ.Σ.

14.4 Η ανάθεση του διδακτικού έργου του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ.

Οι αποφάσεις της Συνέλευσης του Τμήματος για την κατανομή του διδακτικού έργου περιλαμβάνουν υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Το ονοματεπώνυμο του/ης διδάσκοντα/ουσας,

β) την ιδιότητά του/ης (π.χ. μέλος Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.Δι.Π., Ε.Τ.Ε.Π. κ.ά.),

γ) το είδος του διδακτικού έργου που ανατίθεται ανά διδάσκοντα/ουσα (μάθημα),

14.5 Η κατανομή του διδακτικού έργου πραγματοποιείται πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους τόσο για το χειμερινό όσο και για το εαρινό εξάμηνο. Σε περίπτωση που η κατανομή του διδακτικού έργου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ταυτόχρονα και για τα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, η απόφαση θα λαμβάνεται πριν από την έναρξη του κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου. Με αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος η ανάθεση διδακτικού έργου δύνανται να τροποποιείται κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.

14.6 Οι διδάσκοντες/ουσες, κατά το χρονικό διάστημα που τελούν σε καθεστώς εκπαιδευτικής άδειας ή αναστολής καθηκόντων, δύνανται να παρέχουν διδακτικό έργο προς το Π.Μ.Σ., εάν κρίνουν ότι το πρόγραμμά τους το

επιτρέπει, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι βάσει των συντρεχουσών συνθηκών τούτο είναι ουσιαστικά και πρακτικά εφικτό, ζήτημα το οποίο πρέπει κατά περίπτωση να κριθεί αρμοδίως.

Άρθρο 15

Απονομή διπλώματος μεταπτυχιακών σπουδών

15.1 Ο/Η φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τη συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ., καθώς και την επιτυχή ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (εάν αυτή επιλεγεί στην περίπτωση των ελληνόφωνων ειδικοτήσεων). Η Συνέλευση διαπιστώνει την ολοκλήρωση των σπουδών προκειμένου να χορηγηθεί το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

15.2 Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας χορηγείται στον/η μεταπτυχιακό/η φοιτητή/ρια βεβαίωση περάτωσης σπουδών, χάνεται η φοιτητική του/ης ιδιότητα και παύει η συμμετοχή του/ης στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου.

15.3 Το Δ.Μ.Σ. πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών και αναγράφει βαθμό, με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων, κατά την ακόλουθη κλίμακα: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου) και Καλώς (5 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου).

15.4 Ο τύπος του Δ.Μ.Σ. ανά είδος Π.Μ.Σ. είναι κοινός για όλα τα Τμήματα και τις Σχολές του Ε.Κ.Π.Α. και περιλαμβάνεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ιδρύματος.

15.5 Στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη «Φιλοσοφία» σε μία από τις εξής ειδικεύσεις:

1. Ιστορία της Φιλοσοφίας και των Ιδεών
2. Πολιτική Φιλοσοφία
3. Εφαρμοσμένη Ηθική
4. History of Philosophy and Ideas (Greek Philosophy)

15.6 Για την αγγλόφωνη (εντατική) ειδίκευση το δίπλωμα απονέμεται στην αγγλική γλώσσα.

Άρθρο 16

Ορκωμοσία

16.1 Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του διπλώματος. Η καθομολόγηση γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης του Τμήματος Φιλοσοφίας και σε χώρο του Τμήματος ή της Σχολής, παρουσία του/ης Διευθυντή/ντριας του Π.Μ.Σ., του/της Προέδρου του Τμήματος, του/της Κοσμήτορα της Σχολής ή του/της Αναπληρωτή/τριας του/της και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως.

16.2 Αίτημα για τελετή ορκωμοσίας μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στη Μεγάλη Αίθουσα Τελετών του Κεντρικού κτηρίου εξετάζεται κατά περίπτωση από τον Πρύτανη, βάσει εκτίμησης των εκάστοτε δυνατοτήτων και του αριθμού των ορκιζόμενων που θα δηλώνεται από

τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας.

16.3 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες, που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το Π.Μ.Σ., σε εξαιρετικές περιπτώσεις (σπουδές, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, λόγοι υγείας κ.λπ.), μπορούν να αιτηθούν στη Γραμματεία του Τμήματος εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης. Η εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης εγκρίνεται από τον/την Πρόεδρο του Τμήματος και τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών, Διεθνών Σχέσεων και Εξωστρέφειας.

Άρθρο 17

Αξιολόγηση Π.Μ.Σ.

17.1 Αξιολόγηση από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης

Το Π.Μ.Σ. αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης του Τμήματος που διοργανώνεται από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.). Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

Αν το Π.Μ.Σ. κατά το στάδιο της αξιολόγησής του κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, λειτουργεί μέχρι την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών.

17.2 Εσωτερική αξιολόγηση

Η εσωτερική αξιολόγηση των ΠΜΣ πραγματοποιείται σε ετήσια βάση από τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Ιδρύματος. Στη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι στην υλοποίηση των ενεργειών και των δράσεων του ΠΜΣ και πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές/τριες, τα μέλη του διδακτικού προσωπικού, το προσωπικό διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ.

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος, τις οδηγίες και τα πρότυπα της ΕΘΑΑΕ και σύμφωνα με

εισηγήσεις της Συντονιστικής Επιτροπής στη Συνέλευση του Τμήματος Φιλοσοφίας.

Η εσωτερική αξιολόγηση των ΠΜΣ περιλαμβάνει την αποτίμηση του διδακτικού έργου, καθώς και όλων των ακαδημαϊκών λειτουργιών και δράσεων του.

Αναλυτικότερα αξιολογούνται:

α) Το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έρευνα στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ο σύγχρονος χαρακτήρας του ΠΜΣ,

β) ο φόρτος εργασίας των μαθημάτων, καθώς και η πορεία και η ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών από τους/ις φοιτητές/τριες,

γ) ο βαθμός ικανοποίησης των προσδοκιών των φοιτητών/τριών από το Πρόγραμμα Σπουδών, τις προσφερόμενες υπηρεσίες υποστήριξης των σπουδών τους και το μαθησιακό περιβάλλον,

δ) τα μαθήματα του Προγράμματος σε εξαμηνιαία βάση μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές/τριες του ΠΜΣ.

Η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης και η κοινοποίησή τους ακολουθούν τις υποδείξεις των αρμοδίων οργάνων που αναφέρονται στα ανωτέρω άρθρα 17.1 & 17.2 και αποβλέπουν στη βιωσιμότητα του Προγράμματος, το υψηλό επίπεδο σπουδών, τη βελτίωση των παροχών του και την αποδοτικότητα των διδασκόντων του.

Άρθρο 18

Χρονική διάρκεια λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. θα λειτουργήσει μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2033-2034 εφόσον πληροί τα κριτήρια της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, σύμφωνα με ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 19

Μεταβατικές διατάξεις

Οι ήδη εγγεγραμμένοι/ες φοιτητές/τριες ολοκληρώνουν τις σπουδές τους ακολουθώντας το πρόγραμμα μαθημάτων που ίσχυε κατά την εγγραφή τους.

Για όσα θέματα δεν ορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία, στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α. ή στην παρούσα απόφαση αρμόδια να αποφασίσουν είναι τα όργανα του Π.Μ.Σ.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρύτανης

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΣΙΑΣΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

Ιστότοπος: **www.et.gr**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

